Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Коммунистичнай 1921 оной ... 21-hэй гарана | № 74 (17797) | 1988 оной мартын 30, среда | Сэн 3 мүн.

Хэсоюзна Партконференциие үгтуулан

ҮРҮҮШЫН ИЛАЛТА

...ны XIX партконференциин хүндэлэлдэ дэлгэрhэн ...ай мүрысоондэ оролсожо, манай Үрүүнын райо...нууд тэрсэгэн мартын 20-доор мяха, hү гүрэндэ хү... байгша оной нэгэдэхи кварталай түсэбые болзор... дүүргээ юм.

...5850 центнер мяхан тушаагдажа, кварталай түсэб ... дүүргэгдээ. Эдэ үдэрнүүдтэ ажахынууд даабаа... үүр ушоо 400 центнер мяха бэлэдхэлэй пүнктда ...

...ин колхоз, совхозууднай 13.970 центнерэй орондо ...нтнер hү тоhоной заводто оруулжа, кварталай түсэ... 10 гаран үдэроор урид дүүргээ hэн. Мү... тадуур ушоо 3000 центнер hүн худалдагдаба. ...ктада «Коммунизм», «Победа» колхозууд, Нар... Комсомольский», «Целинный» совхозууд, горитой хү... уулаа.

...ондо олонхи ажахынууд үхэрнүүдые hайнаар шахан ..., шэгнүүр ехэтэй болгожо, мяха гүрэндэ ехээр ... Энэнтэй хамта ажахынуудта hү hаали урда жэлэй... үй дээшэлүүлэгдэжэ байна.

М. ЦЫБИКОВ,
...ССР-эй райкомой худоо ажахын таhагые даагша.

В. БАЛАГУНОВАЙ фото.

...ОРЭДЭЭ ...РЭМӨӨР

...Лешков түрэл ажа... ...шоноор hаяханай ...ихаhаншье hаа, дүй ... малшадhаа дутуу... ...ллана. hаянай. бай... ...шөөтанай гэр бу... ...соогоо түрүүлэн, ...хонин бүриhөө 100 ...д, hайнаар тул... ...йна. Байгша ондо ...хонин бүриhөө ...нооhо хайшал... ...ай юм. Үбэлжэл... ...ны үнгэргэжэ ша... ...хараалаhан социалис ...ны hэрэтэй солотой... ...ны байhанаа гүй...

Виталий Иванович Кокорин (зураг дээрэ)— Ивалгын районой «Заветы Ильича» совхозой ажалай ветеран. Дүй дүршэлтэй механизатор hүүлэй жэлнүүдэй туршада слесареэр хүдэлжэ, худоо ажахын машинануудые заhабарилгада эдэбхитэйгээр хабаададаг. Виталий Иванович — дүрбэдэхи разрядай слесарь юм.

В. БАЛАГУНОВАЙ фото.

БАМ-hаа МЭДЭЭСЭНЭ

ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

«Үдэр бүхэнөө үндэр бүтээсэтэй ажалаар, түгэсхэхэ» гэhэн уряа доро барилга-хабсаралгын 708-дахи поездын хүдэлмэришэд мүрысэжэ, жэлэй эхинhээ мүү бэшэ үрэ дүнгүүдые түйлана. Эдэнэр Северобайкальск хотодо промышленна объектнүүдые, түмэр замай станциин корпусуудые бодхооно, мүн Шэнэ Уоян—Ангаракан гэhэн 102 километр утатай түмэр харгы электрижүүлхэ худэлмэридэ тон эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, бага бэшэ хубитаяа оруулалсана.

Түс поездын үнинэй, дүршэл шадабаритай худэлмэришэн В. С. Горбатенкын хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив үдэр бүриингөө даабари 125—130 процент дүүргэжэ, Буряадай участогай барилгашадай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысоондэ шалгарна. Энэ бригадын худэлмэришэд Северобайкальск станциин локомотивна депогой түрүүшын эзлжэзе болзорhоонь урид ашаглалгада тушаагаа бэлэй. Мүнөө тэдэнэр локомотивна депогой хоёрдохи эзлжээнэй барилга хэжэ байна.

— Гүрэнэй түсэбөөр хараалагдаhанай ёноор депогой хоёрдохи эзлжэзе байгша оной декабрь hарада ашаглалгада тушааха даабаритай байгаабди. Бидэ арга боломжонуудаа тооложо үзөөд, локомотивна депогой барилга июниин 28-да дүүргэжэ, партиин Бүхэсоюзна XIX конференциие ажалай амжалтатайгаар үгтаха гэжэ шиидээбди. Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тула бүхы бригадаараа оролдонобди. Гурбан халаанай туршада барилга хэнэбди. Бүхы ажалаа хамтын подрядай гуримаар хэжэ, үдэр бүриингөө даабари холо үлүүлэн дүүргэхын тула тэмсэнэбди,— гэжэ бригадир В. С. Горбатенко мэдүүлнэ.

Коммунист В. С. Горбатенко арбан гурбадахи жэлээ БАМ-ай барилгада хабаадалсана. Энэ хугасаа соо Северобайкальск хотодо байрын гэрнүүдые, социально-соёлой байшангуудые, промышленна объектнүүдые олоор барижа, ашаглалгада тушааhан байха. Эдэнэр партиин Бүхэсоюзна XIX конференциие ажалай бэлэгтэйгээр үгтаха хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлнэ, үдэр бүриингөө даабари үлүүлжэ, социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ алхалжа ябана. Коммунист В. С. Горбатенкын бригадын жэшээгээр худэлhэн бэшэшье олон худэлмэришэд үндэр бүтээсэ туйлажа, БАМ-ай ехэшье, багашье объектнүүдые эрхим шанартайгаар барижа, саг болзор соонь ашаглалгада тушаахын түлөө тэмсэнэ.

УЛААН ТУГАА АЛДАНАГҮЙ

Николай Старковой хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд БАМ-ай, Буряадай участогые электрижүүлхэ худэлмэри эгээл түрүүлэн эхилhэн юм. Эдэнэр электрын элшэ, хүсэ дамжуулха лини татадаг, түмэр-бетон баханануудые тодходог. Богонихон сагай туршада дүршэжэ, эрхим шанартайгаар худэлмэриеэ хэдэг болонхой. Дабаан-Северобайкальск, Северобайкальск—Шэнэ-Уоян гэhэн участогуудые электрижүүлжэ, саг үргэлжын ашаглалгада тушааха хэрэгтэ ехэ хубитаяа оруулалсаhан байха юм.

Байгша ондо Шэнэ-Уоян—Ангаракан гэhэн 102 километр утатай түмэр харгы электрижүүлэгдэжэ, саг үргэлжын ашаглалгада тушаагдахаар хараалагдана. Николай Старковой бригадын коллектив мүнөө энэ габшагай участок дээрэ үдэр бүриингөө даабари 130—140 процент дүүргэжэ, мүрысоондэ шалгарна. Эдэнэр үнгэрhэн жэл соо КПСС-эй Северобайкальскын горкомой дамжуулгын Улаан туг алдангүй абажа гараhан юм.

— Энэшье жэлдэ Улаан тугаа дээрэ үргэн абажа гарахабди. Тиимэ арга боломжо бии, — гэжэ Николай Старков мэдүүлнэ. Шэнэ-Уоян—Ангаракан гэhэн участогые болзорhоо урид, июниин 28-да саг үргэлжын ашаглалгада тушааха гээд хараалагдана. Николай Старков шэнги ажалай түрүүшүүлэй оролдолго шадабараар энэ участок болзорhоо урид ашаглалгада тушаагдаха байха.

К. ЭРХИТУЕВ.

АЛМАhАН ТҮЛИШӨӨР

Авиапредприятида субботник үнгэргэхэ штаббии болгогдоо. Штабай гэшүүд субботнигой үдэр бүхы албануудай хэхэ худэлмэриин хэмжээе тодорхойлно. Предприятиин ээлдэг газарые болбосон түхэлтэй болгохо худэлмэридэ олон хүн хабаадуулагдаха. Хэдэн экипажнууд алмаhан түлишээ хэрэглэн, рейснүүдые хэхэ байhанаа мэдүүлээ. Бүхыдоо коммунис субботнигой үдэр авиапредприятиин коллектив 2100 пассажиринуудые, арадай ажахын 31 тонно ашаа зөөхэ ёнотой.

Тиигэжэ «улаан субботын» үдэр худэлжэ олоhон 3300 түхэриг арбан хоёрдохи табан жэлэй жасада эльгээхэ.

М. ДАВИДЕНКО,
авиапредприятиин ажалай болон салин хүлhэнэй таhагай начальник.

МЯНГАН ТҮХЭРИГ ДАМЖУУЛАГДАХА

«Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто «Электромашина» заводой 10-дахи цехтэ суглаан боложо, тэрээндэ хабаадагшад байгша оной апрелиин 16-да үнгэргэгдэхэ коммунис субботнигой үдэр үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллаха, уряатайгаар предприятиин бусад цехүүдэй худэлмэришэдтэ хандаба. Түс цехэй коллектив эдэбхи үүсхэл гарган оролдосотой hайнаар худэлжэ, завод дотор дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ нэгэтэ бэшэ илажа гараhан байха юм.

— Ажалай hайндэртэ цехэй бүхы худэлмэришэд хабаадаха байhанаа мэдүүлээ. Худэлмэришэд худэлдэг газартаа ажаллаха юм. Бусад хүнүүд цехэй ээлдэг талмайе болбосон түхэлтэй болгохо. Мастер Ковалевой хүтэлбэрилдэг токарно-карусельнэ участогай коллектив баталhан хэлсээнэй ёноор продукци хэрэглэгшэдтэ эльгээхэ апрель hарын түсэб Ленинэй түрэhэн үдэр болотор сүм дүүргэхэ гэжэ шиидээ, — гэжэ 10-дахи цехэй начальник В. Е. Дунаев хэлэнэ.

Бүхы арга боломжонуудаа элсүүлэн, бүтээсэ ехэтэйгээр худэлжэ, цехэй коллектив 15 мянган түхэригэй товарна продукци үйлэдбэрилэн гаргаха юм. Арбан хоёрдохи табан жэлэй жасада 1000 түхэриг эльгээхэ гэжэ суглаанда хабаадагшад шиидэбэ.

В. ГУЩИН,
«Электромашина» заводой парткомой секретарь.

ЕХЭ ПРОДУКЦИ ГАРГАХА

В. И. Ленинэй түрэhөөр 118 жэлэй ойдо зорюулжа, байгша оной апрелиин 16-да коммунис субботник үнгэргэхэ гэhэн москвагайхидай гараhан үүсхэлые нарин сэмбын комбинадай коллектив дэмжэбэ.

Коммунис ажалай hайндэртэ 2,5 мянга гаран хүн хабаадаха. Тэдэнэрэй олонхинь худэлдэг газартаа ажаллаха, бусадынь предприятиин ээлдэг талмайе болбосон түхэлтэй болгохо юм. Хамаг нөөсэ, арга боломжонуудаа элсүүлэн бүтээсэ ехэтэйгээр худэлжэ, 60 тонно нооhо угааха, 5 мянган метр бүд нэхэхэ, 7 тонно утаhа ээрэхэ. Бүхыдөө «улаан субботын» үдэр 1550 мянган түхэригэй товарна продукци үйлэдбэрилэн гаргахаар хараалана.

Комбинадай коллектив коммунис субботнигой үдэр худэлжэ олоhон 9200 түхэриг арбан хоёрдохи табан жэлэй жасада дамжуулха.

Н. ИСАЕВА,
комбинадай социалис мүрысоонэй талаар инженер.

hАЙШААЛТАЙ ҮҮСХЭЛ

Улаан-Удын гадар трикотаж хубсаhанай фабрикын нэхэлгын цехэй Татьяна Сергеевна Фалилеевагай хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив ленинскэ коммунис субботнигой үдэр габшагайгаар худэлжэ, олоhон мүнгэ зөөриеэ хүүгэдэй комплекс барилгын городой жасада дамжуулха гэhэн үүсхэл гаргаба. Фабрикын бүхы коллективүүд тэдэнэрэй уряае hайшаан дэмжэhэн байха юм.

Коммунис субботник эмхитэй гуримтайгаар үнгэргэхын тула штаб бии болгогдоо. Түс штабай гэшүүд ажалай hайндэрэй үдэр коллективүүдэй хэхэ худэлмэриин хэмжээе тодорхойлно. Мүнөө оёдолой цехэй коллектив субботнигой үдэр халаанайнгаа даабариие 6 часай турша соо дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур горитой продукци гаргаха байhанаа мэдүүлээ. Түс цехэй коллектив Октябрьска районой бии болгогдоhоор 50 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор үгтахын түлөө дэлгэрhэн социалис мүрысоондэ эрхимлэнэ. Эндэхи олон бригадануд апрель, май hарын тоосоогоор ажаллажа байнхай.

Мүнөө фабрикын коллектив коммунис субботнигые үгтуулан бэлэдхэлэй худэлмэри үргэнөөр ябуулжа байна.

В. ПЕТУХОВА,
фабрикын социалис мүрысоонэй талаар инженер.

МАКСИМ ГОРЬКИЙ БА МҮНӨӨ ҮЕ САГ

Алексей Максимович Горькиин түүхэтэ хуби заяан революционно пролетариадай ажабайдалтай, тэмсэлтэй таhаршагүй холбоотой юм. Имагтал энэнь уран зохёолшодо үе сагайнгаа түрүү үзэл сурталнуудтай ниилэн нэгэдэхэ, арад түмэнэй эрхэ сүлөөгэй түлөө худэлөөнэй үзэл бодол баримталагша, В. И. Ленинтэй ниитэ нэгэн hанал бодолто, үнэн нухэр, соратник байха арга олгоhон байгаа.

Үе сагай үнгэрхэ бүри Горькиин гайхамшагта оюун бэлиг улам хурса болоhондол үзэгдэнэ. Мүнөө, XX зуун жэлэй hүүл багта, революциин уряа гаргагшын, социалис соёлые зохёон байгуулагшадай нэгэнэй образ социальна хубилалтануудай, зохёохы эдэбхи үүсхэлэй, эрэлхэг зоригой улам бадаржа байhан ажабайдалые оюун ухаан бодолой талаар хубилган шэнэдхэлгын hүлдэ болоно.

Ажабайдалые үнэн зүбөөр, тодо хурсаар харуулдаг байhан элитэ ехэ уран зохёолшо, арадуудай хани барисаае эсэшэ сусашагүйгөөр магтан дуулагша А. М. Горькиин түрэhөөр ...) жэлэй ой гүйсэбэ. Гайхамшагта hара үдэртэ зорюулагдаhан баярай суглаан мартын 28-да Москвада, Тверской бульвартахи СССР-эй МХАТ-ай байшан соо болоо.

Нүхэд М. С. Горбачев, В. И. Воротников, А. Н. Яковлев, П. Н. Демичев гэгшэд президиумдэ hуугаа. Элитэ мэдээжэ уран зохёолшод, эрдэмтэд, искусствын уран бэлигтэн, ажалша коллективүүдэй, партийна, совет болон ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд эндэ байба.

Совет литературын мүндэлэн түрэлгэ, тэрэнэй түрүүшын алхамууд саашанхи, бүхы түүхэнь Горькитой нягта холбоотой юм. Мүнөөшье тэрэ манай үе сагта боложо байhан уран зохёолой үйлэ хэрэгүүдтэ хабаадана гэжэ СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин нэгэдэхи секретарь В. В. Карпов баярай суглаае нээхэдээ хэлэбэ. Хүн хадаа түүхэ эдэбхитэй-ээр зохёон хубилгагша гээшэ, ажабайдалые хубилган шэнэлхэ арга олгоhон тэрэнэй шэнжэ шанарнуудые тобойсо харуулха шухала гэжэ Горький маанадта заадаг hэн. Тэрэнэй hургаалнуудые мүнөөшье бидэ анхаралдаа абажа, манай бодото байдал үнэн зүбөөр харуулхые ороддогбди.

Ажалай темэ хадаа ссциалис реализмын искусствын темэ болоно гэжэ уран зохёолшо тоолодог hэн. Ажал дээрэ хүнэй худэржэжэ, урган хүгжэдэг байhан тухай Горькиин hанал бодол манай үе сагта, ажабайдалые үндэhөөрнь хубилган шэнэдхэлгын үе сагта сэхэ хабаатай. Юундэб гэхэдэ, ажалда хүнэй ямараар хандадаг байлга мүнөөшье гол анхаралда табигдана бшуу.

СССР-эй Науканнуудай академиин вице-президент, академик П. Н. Федосеев үгэ хэлэхэдээ, революционно ухаан бодол, уран зохёолой образ бата нэгэдэлтэй юм гэжэ тэмдэглээ. Ленинэй революционно оюун ухаан бодолой революциин хэрэгэй теоридо, стратегидэ, бодото ажал ябуулгада хубилалтануудые хээ гээшэ hаань, уран зохёолдо Горький мүн лэ иимэрхүү хубилалтануудые хэhэн байна гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлбэ. Революционно үе сагай эдэ элитэ ехэ ажал ябуулагшад, оюун ухаан бодолтод революциин вождиин, Совет гүрэниие толгойлогшын ба элитэ ехэ уран зохёолшын үрэ түгэс харилсаанай толотомо гэршэ жэшээ боложо, XX зуун жэлэй түүхэдэ оронхой. Уран зохёолшын үүргэ, харюусалга тухай, литературын зорилго тухай, революционно үзэл сурталай, тэрэниие нягтаар холбохо шухала байhан тухай, уран зохёолой партида, арадта хабаатай байhан тухай, обществын ажабайдалда тэрэнэй дүүргэдэг үүргэ тухай Ленинэй суртал hургаалнуудые Горький уран хурса үгөөр тобойсо харуулдаг hэн.

«Имагтал Горький уран хурса, үнэн зүб зохёолоор арбан юhэдэхи зуун жэлые манай хоридохи зуун жэлтэй холбоhон байгаа». СССР-эй Науканнуудай академиин Дэлхэйн литературын институдай директор Ф. Ф. Кузнецов баярай суглаан дээрэ элидхэл хэхэдээ, Леонид Леоновой хэлэhэн эдэ үгэнүүдые hануулба. Уран зохёолшын байгуулhан hаhа бараhан худэлмэришэнэй hамган Пелагея Ниловнагай, тэрэнэй хүбүүн Павел Власовай, хүгшөө Акулина Ивановнагай, Алеша Пешковэй, сабхишан Григорий Орловой, хилээмэ баригша Коноваловай образууд, Лев Толстойн, В. И. Ленинэй уран hайханай портредүүд, мүн «Артамоновтоной хэрэг», «Егор Булычев болон бусад», «Клим Самгинай ажабайдал» гэхэ мэтын гайхамшагта зохёолнуудынь хэтын хэтэдэ үлэхэл.

Горькие үнэн зүбөөр харуулха шухала. Эдэ бүгэдые уран зохёолшын зохёолнуудай, бэшэгүүдэй публицистикын дүүрэн суглуулбариин үндэhэ hуурида табиха шухала, гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

Горький уран хурса, үнэнэгы удхатай зүжэгүүд соогоо, тусхайлбал, «Клим Самгинай ажабайдал» гэжэ эпопей соогоо ажабайдалые тодоор харуулhан байгаа гэжэ РСФСР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин түрүүлэгшын орлогшо Ю. В. Бондарев хэлэбэ.

Украинын Уран зохёолшодой холбооной правлениин секретарь Б. И. Олейник үгэ хэлэхэдээ, Горький хадаа Октябриин революциин үндэhөөр болоhон хубилалтануудые харуулхаhаа гадна, Ленинэй партиин суртал hургаалнуудые нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгшэ болоhон юм гэжэ тэмдэглээ. Революциhаа холо урда тээ тэрэ оюун бодолой талаар үргэнөөр бэлдэжэ захалаа hэн.Тэрэ Украина соогуур иишэ тиишэ ябажа, арад зоной хэлые, дуу хүгжэмые, hанал бодолые, абари зангые гүнзэгыгөөр шудалhан байгаа. Коцюбинский болон Украинын бусад олон уран зохёолшодтой Горький нүхэсэхэдөө, тэдэнэртэ ехэ туhа хүргэдэг бэлэй. Бусадшье үндэhэ яhанай уран зохёолшод иимээр хэлэжэ шадахал.

«Уран зохёолшо ба мүнөө үе саг»—энэ ойлгомжо нэн түрүүн Горькиин нэрэтэй нягта холбоотой юм гэжэ «Новый мир» журналай ахамад редактор С. П. Залыгин хэлэбэ. Горький түүхэтэ зохёолнуудые бэшээгүй, гэбэшье тэрэ өөрынгөө үе сагта хабаатай, шухала удха шанартай зохёолнуудые бэшэдгээрээ түүхэдэ ороо.

Үнгэрhэн үе сагай агууехэ уран зохёолшодой бүтээлнүүдэй манай ажабайдалые хубилган шэнэдхэлгэдэ, мүнөө үеын бодото байдалай эгээл шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ хабаадаха арга шадабариень тон ехээр хүндэлдэг байнабди гэжэ Латвиин Уран зохёолшодой холбооной правлениин түрүүлэгшэ Я. Я. Петерс тэмдэглээ. Ород арадай соёлой мянган жэлэй hүмэ соо Максим Горькиин хоолой хонгёо хонходол адляяр соностоно.

Баярай суглаанай hүүлээр М. Горькиин нэрэмжэтэ СССР-эй МХАТ-ай артистнууд «На дне» гэжэ зүжэгыень табиба.

• • •

Агууехэ пролетарска уран зохёолшын дурасхаалда зорюулагдаhан баярай суглаанууд энэл үдэр Киев, Горький болон бусад хотонуудта болобо.

[ТАСС].

СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨН- олоной зохёохы эдэбхи

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ

...ны XIX партконференциин түгүүдэр баталhан хэлсээнэй үндэhөөр) продукци үйлэдбэрилхэ түсэб 98,3 процент дүүргэгдээ.

1988 оной түрүүшын хоёр hарын хугасаада 43 предприяти хэлсээтэ үялгануудай ёноор түсэбөө дүүргээгүй гэхэ гү, али энэмнай иимэ хэлсээ баталhан предприятинуудай 25 процентнь болоно. Тэрэ тоодо союзна мэдэлэй — 22, Буряадай АССР-эй Агропромой — 8, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй мэдэлэй 4 предприяти энэ шухала хэлсээгээ бэелүүлжэ шадаагүй. Бүхыдөө республика дотороо абаад харахада, энэ дүн 98,3 процентдэ хүргэгдэhэн байна. Харин нёдондо жэлэй энэл хугасаада энэнь 96,6 процент байhан юм. Машина бүтээлгын предприятинуудта анхархадамнай, «Электромашина» завод, «Бурятферммаш» нэгэдэл үнөөхил гээгдэлhээ гараагүй, хэрэглэгшэдтээ продукци эльгээхэ түсэбөө түс тустаа 93, 85,1 процент дүүргэhэн байба.

Промышленна районууд соо hоо Захааминай, Хяагтын районууд онсо шалгараа. Эндэхи предприятинууд — томо, жэжэ илгаагүй — хэлсээтэ үялгануудаа 100 процент дүүргээ бшуу. Зэдын комбинат, Захааминай пивын завод, Хяагтын плавикова шпадай рудник, Харанхын холимол тэжээлэй завод хэрэглэгшэдтээ эльгээхэр хараалhанаа сүм бэелүүлээ. Харин 1987 оной дүнгөөр энэ талаар эрхимлhэн Хойто-Байгалай район түрүү hуурияа алданхай. Улаан-Удын гурбан район хойнотожо ябана. Советскэ район илангаяа ахир дүнгүүдтэй. Загарайн районие Онохойн модоной комбинат, Хандагатайн, Шулуутайн леспромхозууд хойшонь татана. Юрэнхыдөө «Забайкаллес» нэгэдэлэй предприятинуудтай районууд «ядарна» гээд тобшолон хэлэхээр. Жэшээлхэдэ, Кабанскын райондо Клюевскэ леспромхоз, Прибайкалин райондо Сэлэнгын модоной дэй завод хэлсээнэй ёноор түсэбөө бэелүүлээ.

Ашаг олзо абаха талаар түсэбэй дүүргэлтэ республика дотор 96 процентдэ хүрэнэ. Тэрэ тоодо союзна мэдэлэй предприятинуудта — 90,1, харин республиканска мэдэлэйхидэ 108,4 процент болоо. Шэлэй заводто 129,7 процент, оёдолой «Туяана» нэгэдэлдэ — 103,5, локомотив-вагон заhабарилгын заводто — 100,8, Буряадай мебельно-модо болбосоруулгын комбинадта 103,5 процент, бусадшье зарим предприятида илангаяа ехэ ашаг олзо абтахаар хүлеэгдэнэ. Районууд соо hоо Октябрьска, Захааминай, Хяагтын, Кабанскын, Сэлэнгын районууд энэ дүнгөөр заатагүй түрүүлхэ жэшээтэй.

Гүрэнэй түшаан абалгын албанай худэлмэриин февралиин дүнгүүд согсологдоо. Түрүүшын дурадхалаар абтаhан продукциин хэмжээн 91,7, харин хоёрдохи үзэлгөөр абтангүй, голодоhондо ороhон продукциин хэмжээн 2 процентдэ хүрэнэ.

Мүнөө экономическа шэнэ гурим нэбтэрүүлhэн колхоз, совхозуудай коллективүүд байгша оной нэгэдэхи кварталай захил-даабаринуудаа сүм бэелүүлжэ, найдамтай үндэhэ hуури табихын тула бата алхам хэhэн байна. Жэшээлбэл, hүүлэй мэдээгээр, республикымнай районууд гүрэндэ малай, шубуунай, гахайн мяха тушааха нэгэдэхи кварталай түсэб 107 процент дүүргээ. Эндэ бүхы хорин районой 14-ниинь хараалагдаhан хэлсээтэ захил-даабаряа холо үлүүлбэ. hүүлэй хахад hарын туршада илангаяа Загарайн районhоо мяхан ехээр ороо. Тиихэдэ Зэдын, Ивалгын, Кабанскын районууд гүрэндэ тарган мал олоор тушаажа, ехэ амжалта түйлаба.

Мүрысоондэ оролсоhон үхэршэд, гахайшадай үүсэлэгдэхэ малаа, гахайнуудаа шадажа шахаhанай ашаар лэ кварталай түсэб хахад hараар уридшалагдаба ха юм.

Энэ үедэ республикымнай hаалиин фермэ, комплексуудай коллективүүд сагаан эдээ үйлэдбэрилжэ гүрэндэ тушааха түсэбөө урагшатайгаар бэелүүлжэ байна гэхэ гү, али 99,8 процентдэ хүргөөд байна. Эндэ табан районой — Ивалгын, Кабанскын, Хэжэнгын, Тарбагатайн, Түнхэнэй ажахынууд кварталайнгаа түсэбые уридшалаа. Бусад районууд гүрэнэйнгөө захилые март hарын эсэс болотор ядамаггүй дүүргэхөөр аргатай байhан тухайгаа элидхэнэ. Эдэ үдэрнүүдтэ Ивалгын, Прибайкалиин, Хойто-Байгалай районуудай ажахынууд үнеэн бүриhөө 8—8,3 килограмм hү hаана. Тиихэдэ Кабанскын, Тарбагатайн, Түнхэнэй районуудта үнеэдэйнь hү шэмэ эрид дээшэлжэ байна гэхэ гү, али үдэр соо үнеэн бүриhөө 7,4—7,9 килограмм hү абана.

Үнгэрhэн жэлэй хугасаада худөө ажахын продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилжэ, бэлэдхэхэ талаар эрхим амжалта туйлажа, Бүхэсоюзна социалис мүрысоондэ эрхимлэгшэд тодоруулагдаа. Тобшолбол, манай республикаhаа Мухар-Шэбэрэй районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз СССР-эй ВДНХ-гай Бүхэсоюзна Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэжэ, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаха болоо. Тиихэдэ Бэшүүрэй районой Бодонгуудай, Зэдын районой Ленинэй орденто Борьёогой, Оёорой совхозуудай коллективүүдтэ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугууд барюулагдаха гэhэн мэдээсэл дуулахадаа, баярламаар байба.

Эндэ Мухар-Шэбэрэй районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой туйлаhан дүнгүүд тухай тогтожо тэмдэглэмээр. Нёдондо түс ажахын гэшүүн бүхэн дунда зэргээр 15059 түхэриг продукци үйлэдбэрилhэн байна. Мүнөөшье эндэ ажал хэрэгүүдынь урагшатай. Колхозой hаалишад үдэр бүри үнеэн бүхэнhөө 11 килограмм hү hаана. Харин хонишодойнь бригадануд бүхы ажахыгааараа 100 эхэ хонин бүриhөө 103 хурьга абанхай түлжүүлнэ.

Эдэ үдэрнүүдтэ республикымнай колхоз, совхозуудта хонидой хурьга абаха, түлжүүлхэ харюусалгата хаhа шиидхэхы шатадаа хүрэжэ ерэбэ. Олон районуудта эхэ хонидынь хурьгалжа дүүрэнтээ. Байгша ондо эхэ хонин бүриhөө хурьга түлжүүлхээр мүрысөө үүсхэhэн. республикымнай хонишод мүнөө 100 эхэ хонин бүриhөө 81 хурьга түлжүүлжэ байна. Урда жэлнүүдтэ орходоо, хурьгадай гарза нилээд доошолуулагдаа.

hүүлэй мэдээгээр Бэшүүрэй, Баргажанай, Түнхэнэй. Ивалгын, Загарайн районуудта абтаhан хурьгадынь гарза хоролтогүйгөөр, түлжүүлэгдэнэ. Гэбэшье эндэ hанаагаа амаржа болохогүй. Үбhэ тэжээлэй хомордожо байhан мүнөө сагта абтаhан хурьгадаа тэжээлээр таhалгаряагүй хангажа шадагүй hаа, хүсэлдүүлэшэгүй хохидолдо орожо магадгүйбди. Ушарынь хадаа эртүүр абтаhан хурьгадынь мүнөө эхэнүүдтэйгээ хамта үбhэ тэжээл «галдажархиhандал» ехээр гаргашалдаг болоод байна ха юм. Тиимэhээ энээндэ онсо анхарал хандуулха хэрэгтэй.

Хабарай март hара эсэстээ ойртожо, республикымнай ажахынуудай луговодууд, мелиораторнууд, механизаторнууд болон ургаса ургуулагшад газарай үрэжэл hайжаруулха, уhалха худэлмэридөө түлэг бэлдэнэ. Колхоз, совхозуудта заhабарилгадаhан машина, техникэ, бүлүүр станцинууд болон оньhон түхеэрэлгэнүүд мүнөө наринаар шалгагдажа, бэлэн болгогдоно. Таряашад, газаа дулааржа захалхадань, үрэhэнэйнгөө ороhоной шанар тодорхойлжо, сэбэрлэхэ, илгаха, хатааха худэлмэрээ эхилэнхэй. Тобшолбол, мүнөө үедэ колхоз, совхозуудтамнай, мүн худөө ажахын предприятинуудта баян ургасын түлөө тэмсэл үргэдэжэ захалхань.

Бүхэсоюзна XIX партконференциин хүндэлэлдэ зорюулагдажа дэлгэрhэн социалис мүрысоондэ оролсоhон худөөгэймнай ажалшад байгша ондо хараалагдаhан түсэб, уялгаяа сүм дүүргэхын түлөө түрүүшүүлэйнгээ дүй дүршэлдэ түшэглэжэ, онол арганнуудынь үргэнөөр дэлгэрүүлхэ болоно.

СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨН-

олоной зохёохы эдэбхи

БЭРХЭ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЫН БЭЛИГ ШАДАБАРИ

Хүдэлгэгдэжэ байһан станок, түхеэрэлгэнүүдэй абяан энэ цехтэ хара үглөөнһөө үдэшэ орой болотор замханагүй. Заһабарилагшадай хүдэлмэри һайнгаар эмхидхэгдэнхэй, ажалаа охэ яаралгүй, шанартайгаар хэнэ. Энэ цехэй коллектив партиин Г хэсэюзна XIX конференциин үндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абажа, тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө мүрысөө дэлгэрүүлэн ажаллана.

Урда зүгэй электросетиин электроцехэй начальник Александр Тугутович Николаев Н. А. Фроловагай хүтэлбэрилдэг электродвигательнүүдые заһабарилдаг слесарьнүүдэй бригадые олоной дундаһаа онсо тэмдэглэнэ. Ажалша бэрхэ энэ эхэнэр түс коллективые һаяшаг даажа абаа һэн. Цехэй хүдэлмэришэд тэрэ бригадые гээгдэлһээ хэр гаргажа шадаха гээшэб гэжэ түрүүшээр һанадаг байгаа. Теэд бригадын хүдэлмэриин дүнгүүд доошолоо бэшэ, харин хараа байса дээшэлүүлэгдэһэн байха юм.

Баян дүй дүршэлтэй, ажал хүдэлмэри һайнаар эмхидхэжэ шадаха бэлиг шадабаритай хүндэ коллектив этигэл найдабари үзүүлдэг гээшэ. Бригадир Н. А. Фролова тон иимэ шэнжэ шанартай, коллективэй ёһотой ударидагша юм, Хүдэлмэриин минута бүхэнние аша үрэтэйгөөр хэрэглэхэ, ямаршье юумэндэ эзэн ёһоор хандаха эрилтэ суг хүдэлдэг нүхэдтөө абидаг хүн.

Халаанай урда тээ багахан планерко үнэргэжэ, ажалаа эхилдэг гуримтай. Эндэ бригадир хүн бүхэндэ даабари үгэдэг, зэр зэмсэгүүдые шалгадаг, ерэнэн материалнуудые бүридхэлдэ абадаг юм. Хэхэ ажалаа эртээнһээ мэдээд байхадаа, хүдэлмэришэд удааржа байнгүй хүдэлжэ эхилнэ. Цех руу эбдэрнэн нэгэ электродвигатель оруулба. Нина Александровнагай ошожо, тэрэниие шалгахадань, хэдэн детальнууд үгы байба. Иимэ ушарта двигатель ямар юумэнһээ эбдэрээб гэжэ элирүүлхэнь, заһабарилхань бэрхэтэй юм. Инструкциин ёһоор, тэдэнэр иимэ двигатель һөөргэнь бусааха эрхэтэй. Теэд бригадын коллектив двигателиин зарим детальнуудай үгы байбашье, заһабарилха арга олоо һэн.

Хэрэгтээ гараһан агрегадуудые хадагалдаг түсхай газар цех соо түхеэрэгдэнхэй. Бригадын эрхим слесарьнүүд тэдэниие һэльбэн шэнэлжэ һуранхай. Шэнэлэгдэнэн агрегадуудые хэрэглэн, двигателиин эбдэрһэн шалтагаониие элирүүлнэ. Бригадын хүдэлмэридэ олон бэрхэшэлүүд үзэгдэдэг. Тиигэбшье тэдэнэр арга боломжонуудаа элсүүлэн хүдэлжэ, даабарияа сүм дүүргэнэ.

Ажалай һүүлээр бригадатай уулзажа, коллектив соо хубилган шэнэдхэлгын хүдэлмэри ямараар ябуулагдана гээшэб гэжэ һонирхоо һэмди.

— Хубилган шэнэдхэлгэ юунһээ эхитэйб гэжэ асуубат, —гээд Нина Александровна Фролова хөөрөөгөө эхилбэ. — Жэлэй саана энэ асуудалда тодо хариу үгэжэ шадахагүй байгаабди, Харин ажабайдалнай хүниие олон юумэндэ һургадаг гээшэ. Хүн бүхэн өөртөө эрилтээ шангадхажа, хариусалгаяа дээшэлүүлжэ, хубилган шэнэдхэлгын хүдэлмэри эхилхэ ёһотой гэһэн тобшолол хээ һэмди.

— Нина Александровна зүб хэлэнэ, —гээд Н. П. Воробьев хөөрөөндэ оролсоно, —Партиин XXVII съездын материалнуудые гүнэзыгөөр шудалха гэжэ оролдообди. Манай агитатор Илья Фролович Черных энэ хэрэгтэмнай охэ туһалаа һэн. Иимэ хөөрэлдөөнүүдэй үедэ бригадынгаа, хүн бүхэнэйнгөө хүдэлмэри шэнжэлжэ, мүнөө үеын эрилтэдэ хүрэмөөр ажалахын тула охэ юумэ хэхэ хэрэгтэй гэһэн тобшолол хээ бэлэйбди.

Электроцехэй хүдэлмэришэд үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллахын тула хүдэлмэриингөө газар гуримтай зохид болгоо. Энэ талаар хүн үхэн элдэб дурадхал оруулаа. Жэшээлхэдэ, Н. П. Воробьев хэрэггүй болоһон түхеэрэлгэнүүдые гаргажа, гагналгын участок бии болгохо дурадхал оруулаа һэн. Энэ дурадхалынь богони саг соо бэелүүлэгдээ.

Мүнөө цех соо ороходо, аятай зохид. Хүдэлмэриин газар сэбэрлэгдэнхэй, зэр зэмсэгүүд тагууд дээрэ табяатай. Сонхо дээгүүр сэсэгүүд харагдана. Иимэ байдалда мүрысэн ажаллахада урматай ха юм.

Эдэ бүгэдым һүүлээр мүнгэн шан хубаарилгын гурим һайжаруулха гэжэ бригадынхид шиидээ бэлэй. Юуб гэхэдэ, хүн бүхэнэй оруулһан хубита хараадаа абангүй, бултанда адляар шан түлэдэг байгаа. Хамтын хэрэгтэ хүнэй оруулһан хубитые сэгнэнгүй байхада, хүдэлмэришэд үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллахые охэ оролдодоггүй һэн. Тиимэһээ мүнгэн шан хубаарилхыень бригадын советдэ даалгаһан байгаа. Теэд хүдэлмэришэдэй зүгһөө энэ талаар гомдол үсөөн болоогүй һэн. Иимэ ушарта мүнгэн шан хубаарилха ондоо онол арга олдоо бэлэй. Һарын хүдэлмэриин дүнгүүдээр бригадада мүнгэн шан үгтэнэ. Коллективэй гэшүүн бүхэн нүхэдэйнгөө хэһэн хүдэлмэриие сэгнэжэ, мүнгэн шан хубаарилна. Удаань цехэй начальник эдэ дүнгүүдые суглуулан согсолжо, дунда зэргын мүнгэн шан тооложо гаргана. Энэ онол арга хэрэглэжэ эхилһэнһээ хойшо нэгэшье хүн гомдол баряагүй, Энээнэй һайн талань гэхэдэ, мүнгэн шан хубаарилгада бүхы коллектив хабаадана. Тиигэжэ эдэ бүгэдын ашаар ажалай журам хазгайруулха ушарнууд эндэ үзэгдэхээ огто болёо.

Түрүүшүүлэй тоодо ороһон энэ бригадада болоһон һайн талын хубилалтануудай олон жэшээ дурдахаар ааб даа. Гэбэшье эдэ бүхы жэшээ, баримтануд юу гэршэлнэб гэхэдэ, хүдэлмэридөө шэнэ сагай шанга эрилтэнүүдтэ хүрэмөөр, зохёохы ёһоор хандаһанай, мүрысөө түрүү аргаар эмхидхэнэй ашаар амжалта туйлагдана.

— Нэгэ һанал бодолтой, хүндэ хүшэр зорилгонуудые дүүргэжэ шадаха коллектив тогтонижоо. Тиимэһээ предприяти дотор дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ саг үргэлжэ шалгарна. Үнгэрэгшэ жэлэй хүдэлмэриин дүнгүүдээр цехэй коллектив социалис мүрысөөндэ илажа гараа. Эндэ манай бригадын оруулһан хубита горитой байха, — гэжэ Н. П. Воробьев хэлээ һэн.

Н. А. Фроловагай хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив һүүлэй үедэ уралан нарижуулгын хүдэлмэридэ охэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болоо. Үнгэрһэн жэлдэ тэдэнэр уралан нарижуулгын 6 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ дээшэлүүлэгдэһэн үилга абажа, урагшатайгаар бэелүүлээ һэн. Нёдондо предприятиин нэгэ цех соо шэнэ трансформатор тодхоогдоо. Харин тэрэнь удаан хүдэлэнгүй эбдэршоо бэлэй. Тэдэнэр энэ трансформаторые түргэнөөр, шанартэйгаар заһабарилһан, опонхи агрегадуудынь нарижуулһан байха юм. Шэнэ юумэ үүсхэгшэдэй оролдолгын ашаар энэ түхеэрэлгэ найдамтай һайнаар ашаглагдана. Энэ хадаа Н. А. Фроловагай бригадын эдэбхи үүсхэптэ ажалые гэршэлһэн ушеө изгэ жэшээ мүн.

В. ЧЕРНЫХ.

ҮГЭРСЭ, МАНГИРАЙ КОМБИНАТ

Эртын овощ ехээр ургуулжа, хүн зониие хангаха зорилготой Ивалгын районой «Пригородный» совхозой теплицын комбинадай хүдэлмэришэд мүнөө туха сүлөөгүй. Ажалай ветеран, коммунист, үнинэй огородшон Нина Николаевна Налетовагай хүтэлбэрилдэг звеногой гэшүүд овощ ехээр ургуулха түсэбөө сүм дүүргэхэ талаар бэлэдхэлэй охэ хүдэлмэри хэнэ.

Һүүлэй мэдээгээр, комбинадай коллектив 14 тонно ногоон мангир тушааха түсэбөө нэгэ тоннооР үлүүлээд байнхай. Мүн эндэхи огородшод эртын үгэрсэ суглуулжа тушааха даабаряа урагшатайгаар бэелүүлнэ. Мүнөө 1,1 тонно үгэрсэ хүдалдаанда эльгэгдээ.

Огородшод партиин Бүхэсоюзна XIX конференциин хүндэлэлдэ горитойхон зорилгонуудые хараалаанхай. Абаһаан ашаг олзоороо гаргашала хэрюулжа, өөһэдынгөө олоһон мүнгэн зоореэр өөһэдыгөө хангаха экономическа шэнэ гуримаар ажаллажа эхилһэн түс ажахын теплицын комбинадай коллектив һара бүхэндэ гаргашаяа наринаар тодорхойлжо түсэблэдэг болоҺхой. Эдэнэр продукциингаа оорынь үнэ сэнгые ерид хямдаруулха хүсэлэнтэй, үргэн тэмсэл ябуулна.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Огородшон О. Плюснина; Н. Налетова ахалагша агроном К. Елистратовтай ажалдаа.

В. БАЛАГУНОВАЙ фото.

ҺАРААР УРИДШАЛАН...

Загарайн шубуунай мяха үсхэбэрилдэг нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэд XIX партконференциие нэрэтэй солотойгоор угтахын тула тэмсэжэ байна.

Коммунист Николай Сергеевич Поповой хүтэлбэрилдэг 16-дахи цехэй гэшүүд гүрэндэ мяха хүдалдаха 3 һарынгаа түсэбһөө гадуур 199 центнер тушаажа амжаа. Бүхыдөө тушаагдаһан шубуунай мяханай 60 процентнь нэгэдэхи категорёор абтаа.

В. СЛЕПЧЕНОВА.

ГУРБАН МЯНГАНАЙ ДАБААН ГАТАЛА

XXI партсъездын колхозой гэшүүн И. К. Разуваев ажахынгаа мал ажалда 35 жэлэй туршада амжалтатай хүдэлжэ ябана. Тэрэ һүүлэй арбан жэлыень һу һааликии хоёрдохи фермые даагшаар ажаллана. Коммунист И. К. Разуваевай хүтэлбэрилдэг энэ бишыхан коллектив һу һааха, гүрэндэ худалдаха талаар район дотороо дэлгэрһэн социалис мүрысоондэ хододоо шалгаржа гарадаг байха юм.

Шэнэ жэлһээ манай һу һаалиин фермын малшад өөһэдынгөө олоһон мүнгэ зөөрөөр өөһэдыгөө хангаха гуримаар ажалладаг болонхой. Энэ түрүү онол аргын ашаг тайсны хэлээдшье яалай. Иимэ гуримаар ажаллахадаа, коллективэй гэшүүн бүхэн абаһан продукциингаа хэмжээнһээ ба шанарһаа сэхэ дулдыдан, эсэсэй үрэ дунгөөр салин хүлһэеэ абажа захалба. Иигэжэ ажахытаяа тоосоогоо хэдэг болоходоо, коллектив доторнай ажалай журам эли бодо һайжараа, һаалишан, үхэршэн, хүдэлмэришэн бүхэнэй харюусалгань дээшэлээ. Эдэ бүхы һайшаалтай жэшээнүүд үйлэдбэриин гаргашые эрид хороһон байха юм.

Фермымнай хүн бүхэн мүнгэеэ тоолодог болоо. Нэгэ хэдэн тоо, баримтануд дээрэ тогтохомни. Бидэ амһарта угаадаг нэгэ хүдэлмэришэнөө мүнөө болигонхойбди. Тэрэнэй хэжэ байһан ажалыень тоо бүридхэгшэ-лаборант Тамара Фокеевна Селиванова бүтээнэ. Энэ эхэнэр фермэ дээрэ һаагдаһан һүнэй тоһолигыень тодорхойлдог ажалтай юм. Лабораториндоо өөһэдөө һүнэйнгөө шанарыень шалгадаг заншалтайбди.

Фермэ дээрэ зарим түхеэрэлгын гү, али агрегадай гэнтэ эбдэршоо гээшэ һаань, бидэ тэрэниие үсадхаха талаар түсхай бригада иишэ-тиишэнь захихаяа болинхойбди. Өөһэдынгөө коллективэй хүсөөр эдэ бүгэдөөэ. үсадхахые оролдонобди. Энэ жэл болотор РТП-һээ гү, али ажахыһаа онһоон түхеэрэлгэнүүдые заһабарилдаг түсхай шэглэлтэй бригада хүлеэжэ хонодог, хоёр хонодог һаа, мүнөө тиихэеэ болинхой гэшэбди. Тэрэнэй хажуугаар бидэ малайнгаа байра, дал, хорёөень өөһэдынгөө хүсөөр заһабарилнабди, һэльбэн шэнэлнэбди. Силос дарадаг траншейһээ фермэ хүрэтэрхи зайгаа тон зүбөөр тодорхойлжо, тэжээл асарһан трактористтай километр замайнь түлөө, нэгэ центнер силосэй түлөө чековэ гуримаар тоосонобди. Тиигээгүйдэ аргагүй. Юуб гэхэдэ, хэншье үлүү мүнгэ хүндэ мүнөө сагта түлэхэеэ болёо бшуу.

Ажахы эрхилэлгын энэ шэнэ гуримаар мүнөө ямараар хүдэлжэ байнабибди гэхэдэ түрүушын һарада манай фермэ ашаг олзотойгоор ажаллажа гараһан байха юм. Һу үйлэдбэрилһэнэйнгөө, мүн шэгнүүр абаһанайнгаа түлөө коллективнай нэгэ һара соо аяар 4800 тухэриг олзо оршо оруулаа. Февраль һарын дүнгөөр бал иимэрхүү үрэ дүнгүүдые туйлаабди. Колхозой экономистнууд фермын экономическа үрэ дүнгүүдыень үшөө хүсэд тооложо үрдеэгүй байнаар. Бидэ үнгэрһэн һарада һу-һаахэ, түрэндэ худалдаха түсэбөө дүүргээ һэмди. Манай тооложо үзэхэдэ, алмалта, арьбалалта бии. Гаргашашье баг байхаар хүлеэгдэнэ.

Экономическа талаарнь хөөрэлдөө үүсхээ хадаа һаагдаһан һүнэй, абтаһан малай шэгнүүрэй өөрынь үнэ сэнгыень абаад үзэе. Эндэ үрэ дүнгүүд үшөөл дээгүүр байнаар. Һаагдаһан һүнэй, малай шэгнүүрын өөрынь үнэ сэн юундэ иимэ дээшээ байнаб гэбэл, фермэ дээрэмнай тэжээл үшөөл ехээр гаргашалагдаһаар. Энэ талаар бидэ саашадаа хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха болонобди. Тиигээгүйдэ аргагүй гээшэ ааб даа. Байгша онһоо манай коллектив абаһан продукциингаа өөрынь үнэ сэнгые дошолуулха талаар тодорхой хэмжээнүүдые хараална, тэрэнэй түлөө хүн бүхэн оролдолго гарган хүдэлнэ.

Манай һу һаалиин фермын һаалишад, үхэршэд, бүсад хүдэлмэрилэгшэд шэнэ жэлэй эхинһээ ямараар хүдэлжэ байнаб гэхэдэ, һу һааха хоёр һарынгаа даабариие үлүүлэн дүүргэнхэй. Түсхайлбал, бидэ 482 центнер сагаан эдеэ үйлэдбэрилхэ һаа, тэрэнээ 82 центнерээр үлүүлһэн байнабди. Иигэжэ малшаднай нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые мартһарын тэнгээр дүүргэхээр хараална. Байгша оной түрүүшын гурбан һара соо бидэ бүхыдөө 736 центнер һу һааха түсэбтэй зомди. Коллективэй гэшүүн бүхэн мүнөө түсэбэй дүүргэлтэдэ бүхы һанал бодолоо табинхай гэшэ.

Фермымнай һаалишад үдэр бүхэндэ һу һаали дээшэлүүлхые оролдоно. Һүүлэй дүнгөөр, үнеэн бүриһөө сүүдхэдэ дунда эргээр 10—12 килограмм һу һаанабди. Саашадаа үнеэдэйнгээ һу шэмыень дээшэлүүлхэ арга боломжо манда бии. Юуб гэхэдэ, даб дээрэ фермэ дээрэмнай үбһэ тэжээл нөөсэлэгдэнхэй. Мүнөө үнеэн бүхэндөө удэр соо 30 килограмм силос, 3 килограмм талха таряанай эүйл, хэршэгдэһэн һолоомо дуран соонь эдюулдэгбди.

Манай фермэ дээрэ эбтэй эетэй, ажалша бэрхэ коллектив байгуулагданхай гээшэ. Эндэ дүй дүршэлөөр баян, ёһотойл ажалша басагад худэлдэг. Жэшээлхэдэ; Надежда Еремеевна Иванова, Анна Гурьяновна Иванова, Татьяна Анисимовна Павлова гэгшэд һаалишан нэрэеэ дээрэ үргэн ябадаг хүнүүд юм. Би Татьяна Анисимовна тухай онсолон тогтохо хүсэлэнтэйб. Энэ басаган долоон жэлэй саада тээ мандаа хүдэлхэеэ ёрээ һэн. Тэрэнэй һүүлээр коллективтээ ондоо хүниие абаагүйбди. Мүнөө нүхэр Павлова дүй дүршэлтэй малшан, түрүүшүүлэй нэгэн болонхой.

Сагаан эдеэ элбэгжүүлхэ хэрэгтэ үхэршэд Тюрюхановууд онсо хубитаяа оруулна. Василий Яковлевич хоёр хубүүдээрээ, дүү хубүүнтээ суг ажалладаг юм. Георгий Василий хоёр, мүн Поликарп Яковлевич манай коллективэй гэшүүд болоһоор үнинэй. Манай фермын кадрнууд дүй дүршэлтэй хүнүүд гээшэ. Ажалһаа гаража ошохо ябадал манда оготошье дайралдахаяа болинхой.

МАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

Хэжэнгын районой Могсохоной совхозой ахалагша хонишон Д. Д. Маладаевтай һаяхан манай корреспондент М. Намжилов уулзажа хөөрэлдөө. Энэ хөөрэлдөониинь доро толилогдоно.

— Данзан Дашидоржиевич, та түрэл совхоздоо бүхы наһаараа гэхээр эдэб олон ажалда хүдэлһэн байнат. Теэд наһанайнгаа амаралтада гараха дүтэлжэ байхадаа, эхэ хонидые даажа абаяа маргаалгүй гүт!

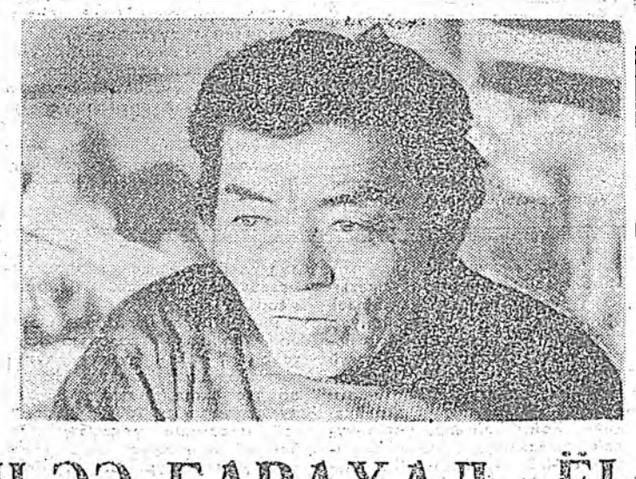

ГЭЭГДЭЛҺЭЭ ГАРАХАЛ ЁҺОТОЙБДИ

— Дүшөөд жэлдэ нютагтаа хээгүй ажални үгы ёһотой. Бүри багаһаа морин анзаһаар газар хахалааб, үбэлэй сагта модо бэлэдхэлгэдэ ябааб, механизаторааршье ажаллааб. Жараад онуудта орон соо Шэнэ газар ашаглаха охэ хүдэлөөнэй дэлгэрхэдэ, һайн дураараа ошожо, Борьёогой баяН талада шэнэ газар хахалалсаһан хүм.

Мүн олон жэлдэ совхоздоо хонин ажалай бригадираар хүдэлөөб. Хайхарамжа харюусалгагүйгөөр хүдэлдэг зарим хонишодые зэмлэхэдэшни, урдаһааш «Тиимэ бэрхэ юм һаа, өөрөө эдэ хонидоо харыш»— гэхэшье хүнүүд байдаг бэлэй.

Эдэ мэтые дуулахадаа, нэрээшье хонишон болоод турщаха байна, хүнүүдһээ юугээрээ дутаабиб гэжэ бодохош. Тиигэжэ гурбан жэлэй саана һайн дураараа эхэ хонидой отара даажа абааб.

Бригадираар хүдэлхэдөө, хонид, хурьгадые хайшан гэжэ харуУһалдаг, адуулдаг, эдеэлүүлдэг юм гэжэ яһала харадаг, хэрэгтэй болоходонь, өөрөөшье хамһалсадагшье һаабзаб. Харин өөрөө эхэ хонидые даажа абаад түрүүлхэ, хурьгадыень түлжүүлхэ гээшэмнай ондоо ааб даа. Эндэ али олон бэрхэшээл, хүшэр хүндэ сагуудшье ушараа, тухашархашье үе болоо.

Түрүүшээр тиимэшье эхэ үрэ дүнгүүд түйлагдажа бирагдаагүй. Жэшээнь, урзанда зуун эхэ хонин бүриһөө 80 шахуу хурьга түлжүүлээбди. Нёдондо баһаа тэды тухай хурьган абтаа.

— Ганса танай бригада бэшэ, совхозой бүсад хонишодшье жэл бүри олон хурьга абажа шаданагүй. Энэ ямар шалтаганһаа болоно гэжэ һананат?

—Республикын, районойшье олон хонишод зуун эхэ хонин бүриһөө 100, тэрээнһээ дээшэшье хурьга түлжүүлнэ гэжэ газетэнүүдтэ уншахадаа, атаархагша һэмди. Манай совхоздо иимэ үрэ дүн түйладаг хонишод үнинэй үгы байгаа юм. Нёдондоп «түрүүшын хараасгай» бии болоҺо, залуу хонишод Очировтан зуун эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга түлжүүлээ.

Хонин ажалаймнай гээгдэлдэ ороһоной гол шалтагаан гэхэдэ, бэлшээриин мууһаа болоно гэжэ нананаб. Илангаяа үрэжүүлгын урда тээ эхэ хонидто һайса хүсэ шадал абхуулха гэрэшэ эгээл шухала бшуу.

Теэд бидэ Тужа, Тураасгайн-Адаг гэжэ уйтан газарта хонидоо эзэржэ зуһанабди. Эндэмнай үмсын, хамтын олон мал бэлшээгдэнэ. Ногоонойнь шанаршье тиимэ шэмэтэй һайн гэхээр бэшэ. Иимэ газарта хонид яһала садажа, харахада, тарган шэнги болобошье, һэбхи һула мяхатай, түл ёһоор барисагүй байна. Намарааанайшье бэлшээриие һайн гэхээр бэшэ.

Миниий һанахада, хабар хожомхон болотор Могсохон, Тураасгайн таряанай полинуудай захаар хонидые бэлшээжэ, дээрэ газарай ногооной шэмэ абхуулаа һаа, һураггүй ондоо байха һэн. Энэ үедэ таряанай ургаса үшөө гараагүй, һаалта хэхэ юумэн үгы ха юм. Тиихэдэ эндэхи горитой бэлшээриие лиманна аргаар уһалагдадаг сабшалан болгоо хадаа үлэһэн бэлшээриие һайжаруулха, хорёолжо ногоо тариха, найдамтайгаао уһалагдадаг болгохо хэрэгтэй.

Гадна энээнһээ урагша эхэ хонидой искусственна үрэжүүлгэ охэнхидээ шадабари, дүрбэлэн багатай хүнүүдтэ даалгагдадаг байгаа. Тэрээнһээ болоҺо, отара бүхэндэ 20—30 хонин заатагүй һубайрдаг һэн.

— Теэд мүнөө энэ һалбариин аҺэхы гүйсэд тоосоондо оруулагдажа, хонишодой булта гэр бүлын подрядаар хүдэлдэг болоходо, эдэ мэтын дутагдалнууд усадхагдаха ааб даа?

— Нээрээшье, бүхы юумэн ондоо болоҺо байна. Һара соо, кварталда, жэлдээ тэды шэнээн тэжээл, түлеэ залһа, электрын эльэ хүсэ, ажалай түлөөһэнэй мүнгэ гаргашалхат гэжэ тусхай лимит үгтэдэг болоо. Жэл соо тэды толгой хурьга абажа, тиимэ шэгнүүртэйгээр эхэнүүдһээнь һалгаахат, тэды шэнээн ноҺо хайшалхат гэһэн үйлэдбэриин даабари баһал үгтэнэ. Ажалай түлөөһэй жэлэй фонд хүргэгдэнэ. Эдэ бүгэдэ ажахын тоосооной дэбтэр соо хуу бэшээтэй байдаг.

Илангаяа мүнөө гаргашынгаа лимидые хаража, үлүү гаргаша хэхэгүй, юумэеэ алмаха гэжэ ороЛондобди. Үнгэрэгшэ намар түрүүшынхээ өөһэдынгөө хүсөөр үбһэеэ сабшажа абаабди. Луговод Ц. Р. Жимбеев тэрэниимнай хабар һайса уһалжа үгэһэн юм. 25 гектар дээрэһээ 400 гаран центнер үбһэ хуряагаабди. Энээниие һайнаар үтэгжүүлээ һаа, 650—700 центнершье үбһэнэй гараха газар. Мүн нёдондо намар хонидойнгоо хашаае өөрөө хуу заһабарилжа, һэльбэжэ, заһабарилгада һомологдоҺон горитой мүнгэ алмаа ,һэмди.

БогоҺёор хэлэхэдэ, бүхы юумэеэ нарин нягтаар тооложо, бодото эээн ёһоор хүдэлхэ сагнай ерээ гээшэ.

—Хонидой түл абалга, үбэлжэлгэ хэр үнгэргэгдэжэ байнаб?

— Урда урдынхиһаа урагшатай һайн гэжэ тоолонобди. Намарһаа хойшо бүри ная болотор дулаан үбэл байжа, хониднай адуулагдажа гараба. Хүсэ шадалааршье барааг. Түл абалгын үедэ эдюулхэдэмнай хэрэгтэй үбһэншье яһала алмагдаа. Мүнөө эхэ хонин бүхэндэ удэрэй 1 килограмм шахуу үбһэн, 400 грамм талха таряанай эүйл, дуран соонь һолоомон үгтэнэ. Иигээд хурьгадта минеральна брикет, хэмэл һүн тэжээл гэхэ мэтэ эдюулэгдэхэ юм.

Дарима Цыренжаловна нүхэртээеэ, Байгалма басагатаяа 505 эхэ хонидые харуУһалнабди. Ондоо хүнэй туһаламжагүйгөөр өөһэдөө хурьгадаа һайнаар абахал ,нанаатайбди. Эдэ удэрнүүдтэ түрүүшын 430 гаран хурьгад абтаад, гарэгүйгөөр түлжүүлэгдэнэ.

Байгша ондо зуун эхэ хонин бүриһөө 100-һаа үсөөн бэшэ хурьга түлжүүлжэ, хонин бүхэнһөө 3,5 килограмм нооҺо хэйшалха социалис уялгаяа заатагүй дүүргэхын түлөө бүхы шадалааараа оролдохобди.

ЭРХИМҮҮДЫНЬ ШАЛГАРБА

Һаяшаг СССР-эй Зам харилсаанай министерствын коллеги, Һалбариин профсоюзай ЦК Бүхэсоюзна социалис мүрысоондэ хабаадалсаһан түрүү хүдэлмэришэдэй ажалайнь дүн гаргажа, «Эрхим түмэр замшан» гэһэн нэрэ соло олгожо, үнэтэ бэлэгүүдээр үрмашуулба. Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ Байгал-Амарай түмэр замай Северобайкальскын отделениин 7 хүдэлмэришэдтэ иимэ үндэр нэрэ соло олгогдоо.

Северобайкальск станциин поезднуудые бүридхэгшэ Ю. А. Гончаренко, слесарь Ю. Ф. Третьяков, станциин дежурна Г. М. Игнатьева, жолоошон В. Н. Баев, электромеханик В. Н. Гряднев, электромонтер А. И. Челпанов, ашаа бүулгагшэ А. Камалиев гэгшэд «Эрхим түмэр замшан» гэһэн нэрэ эзэргэдэ хүртэбэ.

— Бидэ БАМ-ай харгы эрхим һайнаар ашаглажа, гүрэнэй даабари, абаһан уялгаяа сүм дүүргэхэ хэрэгтэ бэлиг шадабаряа сүм зорюулнабди, — гэжэ станциин дежурна Г. М. Игнатьева хэлэнэ. Ажалай түрүүшүүл эрхим һайн жэшээ харуулжа, БАМ-ай барилгада хэрэгтэй ашаа ехээр зоохэ хэрэгтэ хубитаяа оруулалсана.

К. ЖАМЬЯНОВ.

Барилгын тапма

ЭХИЛЭГД ЮУМЭН ЭС

Улаан-Удын 47-дохи кварталда бо… райлалгын байшан унжагайрһан бар… мэдээжэ. Жэлһээ жэлдэ, һараһаа нар… даха болзорынь хойшолуулагдана. … юумэн эсэстэй» гэһэн гуримаар, тус … хэгдэжэ, медицинын худэлмэрилэ… хаһань одоол дутэлбэ.

«1988 оной түрүүшын кварталда … гээд байшангай газаа тодхогдоҺон с… томо, баг корпусуудай залгалаһаа … лекс дүрбэн дабхартай, газаа талаһа… жо бэлэн болгогдонхой. Хүхэ, но… үсөөрөөгүй, хүнүүдэй орохо, гараха… шыН худэлмэринүүдэй үлөөд байна… хулгөтэй болоҺодог, хойшо-урагш…

Түгэсхэлэй олон янзын худэлмэри… бэеэ һайн танихашьегүй "хэбэртэй: … «Бурмедтехникын» хабсаргагшад һаа… дэзэнь — модошо дархашуул сонхо… леум дэбдинэ. Штукатур-шэрдэгшэд … рашанхай. Зариманинь сонхын шэл… һүүлээр үлэһэн нухэнүүдые таглана… шорой хамана. Эхэ хубүүн хоёрой а… байһан нарайлалгын энэ гуламтые … хургэжэ байгшадай өөһэдынь һанамж… «Союзлифтмонтажай» Владивостогой … участогһаа эндэ ажаллажа байһан ла… раб С. А. Золотарев:

— Гурбан жэлэй саана Буряадтам… той шэнэ албан байгуулагдаа. Мүнө… гадаг 6 хүн коллектив болон бүри… шэнэ микрорайонуудта хорёод шахуу… гэдэг автоматическа «хорбоо тэргэнэ… дабхартай үндэр байшангуудта лифт… тай, саг алмагдадаг. Гэр байрһаа … объектнүүдтэ худэлнэбди. Авиазавод… гажанай хирургическа корпусто, м… байшанда... Хабсаргаад лэ гэр байр… дагбди. Түсхай схемэ баримталдаг… загайруулжа болохогүй. Хэд һайн м… А. С. Жигжитов, В. И. Елсаков. Шэн… эдэбхитэд мүн. Энэ байшанда арбаад… «Жилгражданстрой» трестын барм… управлениин штукатур-шэрдэгшэдэй … ва:

—Жэлэй эхиннээ Валентина Ром… эндэ ажалланабди. Мүнөө Пахомо… гаданууд нэмээ, Хамтын подрядта … ниимнай хүсэн 2 поток болон хубаар… шад, модошо дархашуул, штукатур… поток болон ниилэхэдээ, эсэсэй үр… рюусалгань дээшэлнэ бшуу. Ашаг үр… бди гэхэнь эртэ. Эндэ нэгэ иимэ ажа… барилгада худэлнэб — гушан жэлэй … манай хойноҺоо худэлмэреэ хэдэг, Х… гоод орхиходошни, дахинаа гуримгүй… зээ иимэ үзэгдэл болихо юм, м… эдэб мэргэжэлэй барилгашад бэе … гаал һаа, болохотой һэн. Бригадин… Гушан жэлэй ажалай намтартай Л. К. … фонова, С. И. Шимолина, Т. Ф. И… нэрлэмээр.

Барилга-хабсаралгын энэл управл… Н. Р. Полянский:

—Гурбан дээдэ дабхараа дүүргэ… гэдэхидэнь оробобди. Ехэ хэмжэ… Орёо объект мүн. «Бурмедтехникы… болоно бшуу. Дүүргээбди гэжэ … лоод, үшөөл ажал гаргаад байха. Э… һалгаряагүй һайнаар худэлһэн хүнүү… нов, Георгий Гамзиков, ажалай ветер… шэд болоно. Мүнөө бригадамнай … Һэн гадна Зүүн Сибириин соёлой … барилга дээрэ. Социально-соёлой … тэ гол анхарал хандуулха хэрэгтэй б… «Бурмедтехникын» хабсаргагша Г. … — 4 хүмди. Гансашье нинслэл зо… бүхы районуудта манай албан хүр… Хурамхаанние, Хойто-Байгалые — … нөө үеын медицинскэ техникэ. Нүү… олоор хабсаргагдан тодхогдодог бо… ческа корпус ашаглалгада тушаалгаа… шандахи нарай хүүгэдэй боксдо, о… албанай таһалгануудта кислородно… саргажа, удангүй түгэсхэхэмнай.

Арбаад удэрһөө нарайлалгын б… түгэсхэгдэһэниие шалгахаар худэлмэ… үхибүүн хоёрой зоболон жаргалайн… болохог.

ЗОХЁОЛ

олдаан лито… эрдэмтэ-эн… Петричей… дүрэ зураг… самбар эндэ… органуудай… завод… хүн зоной… үнэгэргэдэжэ… хэлсэг… 3-ниинь … профилакто… оной март… гэжэ мик… тиимэрхүү… эгдоо бэлэй… удха ша… даа.

тэмсэлэй бай… шудалга узэ… эрэгшэ жэлэй… тус асуудал… ртийно-ажахын… гуглаан дээрэ… Мүн тэрэл… рада архидэл… комиссинуудай… семинар үн… Эдэ болон бу… абаһанай… хэрэгтэй, ху… ажалай… шарнууд үсөө… бадал гаргаха… сасуулбал, … процентээр,

эшэ уран зо…

ҮГЭЕЭ ОЙЛГОЛСОЖО ХҮДЭЛХЭ

...болон соёлой паметникийн хамгаалха болон зөвлөмжийн Буряадай АССР-ийн эмхийн совет...ийн пленум болоо. Энэ пленумаас Буряадай АССР-ийн Засгийн газрын дэргэдэх Түүхийн болон соёлой паметникийн хамгаалах, сэргээн засах, ашиглах асуудлаар зөвлөлдөх хуралдаан зуны сарын эхэнд Ленинградын Эрмитажийн музейн мэргэжлийн ажилтнуудтай хамтарсан ажиллагаа явагдсан тухай мэдээлэв. Ленинградын Эрмитажийн музейн мэргэжлийн ажилтнуудтай хамтарсан ажиллагаа нь Буряадын Ардын эмч Василий Доржиевич Жамсуевийн Ленинградын Эрмитажийн музейн Ардын эмч Василий Доржиевичийн Ардын эмчийн ажлын тухай (Ардын Эмч Василий Доржиевичийн Ардын эмчийн ажлын тухай)

Партиин ветеран тухай дурдалга

ЖАРАН ЖЭЛЭЙ ТУРШАДА

— Дунда шадалтай таряашан айлай бүлэдэ түрэһэн хүнби даа. Гурбатай ябахадам эсэгэм наһа бараа нэн гэхэ. Гурбан жэл үнгэрөөд байхада, эхэмни хадамда гараагша һэн. Хойто эсэгэ үгаа хатуу, зандарган зантай хүн байжа, дүү хүбүүн, басаган бидэ гурбаниие яналашье хажарлагша, газаашалагша бэлэй. Арбатай болоһон хойноо нютагайнгаа эхин шатын һургуулида һуража эхилээб. Тиигээшье һаа, оройдоол хоёр класс дүүргэһэн болооб даа,— гэжэ Петр Степанович балшар наһан тушаагаа мүнөө дурсан хөөрэдэг юм. Бага ябахадаа хараһан, үзэһэн алибаа юумэн, үнэхөөрөшье, хүнэй сэдьхэлдэ мартагдашагүйгөөр хадуургадаг гээшэ бээ.

Хоридугаар эуун жэлэй эхин сагта, тэрэ холын 1903 ондо мүнөөнэй Эрхүүгэй областиин Нүхэдэй районой. Ей нютагта түрэһэн Петр Борисов эдир наһанһаа ажалда шуналтайгаар хүмүүжэһэн, һүбэлгэн хурса, үхамай һонюуша ябаһан тула нютагайнгаа үетэн нүхэд соо мүхөөгөө алдахагүй, тэдэниие дахуулха, ударидаха абьяастай дорюун хубүүн ябаа.

1923 он һэн. Тэрэ сагаа, нудөөгэй хүн зоной нинтын ажабайдалда тон гүнзэгыгөөр нэбтэржэ эхилһэн революционно хубилалтанууд Петиие үгаа һонирхуулдаг байгаа. Гэр тойроной ажал барагдаха бэшэ, хойнонь гараха гээшэ бэрхэл хэрэг һэн. Хэды тиимэ байбашье һаань, нютагайнгаа залуушуултай харилсадаг, хани халуун ларһан буряад залуу сэрэгшэд элдэб үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд болохо үетэн нүхэдтэеэ нэгэн хамта Дээдэ-Удэ (мүнөөнэй Улаан-Удэ) хото шадархи Дивизионно станцида байгуулагдаһан Буркав-һургуулида абтажа, уялгата албаяа дүүргэжэ эхилһэн байна.

Жэлэй туршада һуража, тэрэ һургуулияа дүүргэхэдээ, младша командир гэһэн нэрэ зэргэтэй болоод, тэндээл албаяа үргэлжэлүүлбэ. Харин хойто жэлынь Буркавдивизионой эмхидхэгдэхэдэ, 1-дэхи эскадроной взводой командирай түһалагшаар дэбжүүлэгдэбэ. Шанга журамтай эдэбхитэй комсомолец, бэрхэ командир Петр Борисов 1927 оной эхеэр партиин гэшүүндэ хүсэлэн түрэнэ.

Улаан Армиин зэргэдэ гурбан жэлэй туршада уялгата алба хэжэ, тэндэһээ табигдаһанай удаа тэрэ түрэл нютагаа бусаа һэн. Тиихэдэ үмсын байдалтай хүдөөгэй хүн зониие шэнэ байдалда шэлжүүлэн оруулха, үзэг, бэшэгтэ һургаха, хамтын ажалтай болгохо талаар ехэ хүдэлмэри ябуулагдажа байгаа.

1929 ондо нютагай эдэбхитэй «Хамтын һуудал» гэжэ хүдөө ажахын коммуна эмхидхэн байгуулба. Тэрэ нэгэдэл удангүй хүдөө ажаһын артель болгогдоо. Мүнөө «Шаратский» гэжэ томо совхоз түрүүшын бишыхан коммунын үндэһэ һуури дээрэ хүгжэжэ байдаг. Коммунын гэшүүн ябаха үедөө П. С. Борисов Алайр тосхондо нэгэдэһэн үдэшын партийна һургуулида һураа. Тэрэнэй һүүлээр удангүй Улаан-Үдэ эльгээгдэжэ, партийна хүдэлмэрилэгшэдэй түр зуурын курсада һураба.

Иимэл һуралсалда ябажа, дол сэдьхэжэ ябагшалдөө,— гэжэ нютаг зоной аха заха болоһон энэ үндэр наһатын хөөрэхые дуулажа һуухада, анхаамаар байдаг.

Коммунис партиин зэргэдэ абтаһан. тэрэ сагһаань хойшо тэбхэр жаран жэл үнгэршэбэ. Энэ жэлэй январь һарада түрэһөөр 85 жэлэйнгээ ойе һанан, дурсан тэмдэглэһэн Петр Степановичай ажабайдалда, тэрэнэй дэлгэр баян намтарта үшөө нэгэ дурасхаалта мүрнүүд нэмэгдэн бэшэгдэбэ. 1988 оной март һарада КПСС-эй гэшүүн болоһоор жаран жэлэй ой гүйсэбэ. Жаран жэл гэшэмнай хүнэй бүхэли наһан ха юм даа. Үнэхөөрөөшье, Петр Степанович Борисовай ажалай болон. нинтын ажал ябуулгын намтар яаха аргагүй ута, үргэн, мүнөө үе сагай залуу үетэндэ үльгэр жэшээ болөөмоор баян гэжэ онсодон тэмдэглэхэ хүсэлэн түрэнэ.

Улаан Армиин зэргэдэ гурбан жэлэй туршада уялгата алба хэжэ, тэндэһээ табигдаһанай удаа тэрэ түрэл нютагаа бусаа һэн. Тиихэдэ үмсын байдалтай хүдөөгэй хүн зониие шэнэ байдалда шэлжүүлэн оруулха, үзэг, бэшэгтэ һургаха, хамтын ажалтай болгохо талаар ехэ хүдэлмэри ябуулагдажа байгаа.

1929 ондо нютагай эдэбхитэй «Хамтын һуудал» гэжэ хүдөө ажахын коммуна эмхидхэн байгуулба. Тэрэ нэгэдэл удангүй хүдөө ажаһын артель болгогдоо. Мүнөө «Шаратский» гэжэ томо совхоз түрүүшын бишыхан коммунын үндэһэ һуури дээрэ хүгжэжэ байдаг. Коммунын гэшүүн ябаха үедөө П. С. Борисов Алайр тосхондо нэгэдэһэн үдэшын партийна һургуулида һураа. Тэрэнэй һүүлээр удангүй Улаан-Үдэ эльгээгдэжэ, партийна хүдэлмэрилэгшэдэй түр зуурын курсада һураба.

Иимэл һуралсалда ябажа, хөөрэлдөө, зугаа наада дэлгэхэ саг олдодог бэлэй. Шэнэ байдалай удха шанарые үнэн сэдьхэлһээ ойлгожо, дэмжэжэ эхилһэн түрүү үзэл бодолтой хорёод наһанай хэдэн хүбүүд, басагад эршэ хүсэеэ, эдэбхи эрмэлзэлээ нэгэдхэн, нютагтаа комсомолой түрүүшын үүр эмхидхэбэ. Тэдэнэй нэгэн хадаа Петр Борисов байгаа.

Иигэжэ Петр Степанович хүн зоной дунда нинтын хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулагшадай нэгэн болобо. Буряад угтанай наһаяа хүсэнэн хүбүүдые Хүдэлмэришэн, Таряашанай Улаан Армиин зэргэдэ абажа, уялгата алба дүүргүүлхэ тухай шэнэ хүули тунхаглагдаа. Тиигэжэ хүдөө нютагай таряашан айлай буряад хүбүүн, шэнэ байдалай түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа ябаһан комсомолец Петр Борисов 1925 оной декабрь һарада Улаан Армиин уялгата албанда татагдаа һэн. Тиихэдэ республикын нютаг бүхэнһөө сугкандидадаар абтаа. Кандидат ябаха үедөө жэшээтэ һайнаар алба хэһэн, өөрынгөө эрдэм һургуулиие, политическэ мэдэсые дээшэлүүлхые ходо эрмэлзэжэ, жиирэй сэрэгшэдэй болон командирнуудай дунда магтаалтай ябаһан П. С. Борисов 1928 оной март һарада ВКП(б)-гэй гэшүүнээр абтахэ ехэ этигэл найдабарида хүртэбэ.

— Гурбан жэлэй туршада Улаан Армиин сэрэгшээр, младша командираар алба хэлгэ хадаа хүн ябаха саашанхи хуби заяанайм шиидхэхы үндэһэн һуури, политическэ ехэ һургуули болоһон юумэн даа. Тэндэл ехэ аша туһатай хүмүүжэл, болбосорол гарааб, партиин гэшүүн гэһэн үндэр нэрэ зэргэтэй боложо, нютагаа бусаа һэм. Шэнэ сагай удха шанарые, ямар үг зорилготой байһые гүнзэгыгөөр ойлгоһон байнаб. Миин хоёр классай нургуулитай намда армиин албан юугээршье сэгнэшэгүй һургаал болоһон юм гэжэ хэрэдэмэй эхин шатые шудалһан залуу коммунист Борисов партиин эльгээһэн лэ газарта ошожо, дурадхаһан хүдэлмэриие, харюусалгатай туршаалнуудые жэншэдгүй дүүргэжэ эхилээ. Тиигэхэдээ нэн түрүүн заха холын Захааминай аймаг ошобо. Тэндэ Хамниин уншалгын гэрые даагшаар хүдэлжэ байтараа, аймагтахи хүдөө ажахын кооперациие эрхилхэ албаниие даагшаар томилогдоо һэн.

Захааминай аймагта ошоһоор хоёр жэл тухай сагай үнгэрөөд байхада, Петр Степанович гүрэнэй бэлэдхэлэй органуудта хүдэлхөөр дэбжүүлэгдэбэ. Тиигэжэ энэ албанай эмхи зургаануудта арбан нэгэн жэлэй туршада элдэб тушаал дааба.

Шэнэ байгуулагдаһан Хэжэнгын аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшээр 1941 оной январь һараһаа 1943 оной март һара болотор хүдэлөө. Удаань партийна хүдэлмэридэ дэбжүүлэгдэһэн байна. Ивалгын МТС-эй полит-таһагай начальник. КПСС-эй Хяагтын райкомой хоёрдохи секретарь байһан, харин 1944 оной август һарада КПСС-эй Баргажанай райкомой нэгэдэхи секретаряар һунгагдаһан байха юм. Эндэ гурбан жэлэй туршада амжалтатайгаар хүдэлһэнэй, аймагай хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ габьяатай байһанай түлөө «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнагдаа һэн.

44 наһатай болоһон хойноо Эрхүү городто областной партийна һургуулида абтажа, хоёр жэлэй туршада һураба. Тэрэниие дүүргээд, дахинаа партийна хүдэлмэридэ дэбжүүлэгдээ. Хориин, Хандагатайн леспромхозуудай директорнуудэй политическэ талаар орлогшо ябаа. КПСС-эй Баргажанай райкомой нэгэдэхи секретаряар баһал гурбан жэлэй туршада хүдэлһэн байна.

Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөлгые эмхидхэхэ, ударидаха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахын тула колхоз болон совхозуудай, МТС-үүдэй хүтэлбэрилхы туршаалнуудта коммунистнуудые эльгээхэ гэһэн партиин үүсхэһэн хүдэлөөндэ харюусан, Петр Степанович Борисов гушан мянгатанай зэргэдэ жагсалсаха хүсолэнтэй байһанаа мэдүүлээ һэн. Тиигэжэ 1955 оной июнь һарада Хориин аймаг ошожо, гээгдэлдэ оронги байһан томодхогдоһон «Дружба» колхозой түрүүлэгшээр һунгагдаа бэлэй. 1959 оной декабрь һарада хэдэн ажахынуудые нэгдхэжэ, Анаагай совхоз байгуулба. Тэрэнэй бүридэлдэ анхан гурбан колхозуудһаа эмхидхэгдэһэн «Дружба» колхоз оролсобо.

Тэрэ гэһэннээ хойшо 17 жэлэй туршада далан гурбатай болотороо «Бурятцелинстрой» трестын барилгын эмхинуудта хангалгын албанда хүдэлжэ, ажалайнгаа ута замые үргэлжэлүүлһэн байна. Ёнотойл ута зам даа!

Александра Поликарповна (Хориин басаган) намгантаяа гурбан басагадые, хоёр хүбүүдые хүнэ сагта хүмүүжүүлһэн эсэгэ, үбгэн эсэгэ алдартай. Петр Степанович мүнөө үнөөхил хүнгэн хүлтэй, сарюун, һонюуша, хүгшэн, залуу гэжэ илгангүй такил тала нүхэдтэеэ лаб һуужа хөөрэлдэхэ дуратай үбгэн юм. Хабарай эхилээгүй байхада, бүри уни хада дулаан сагай хубсаһаяа үмдэнхэй гэртэһээ эртэлэн гаража, яаралгүйхэн аалихан гэшхэлжэ, хэрэгээ бүтээжэл ябахыень, хэн нэгэнтэй уулзаад, эльгэ хатан хөөрэлдэжэ байхыень би ходо харадагби. Тэрэл бүхэндөө үндэр наһатай болоһон партиин, ажалай ветеранай арюун сэбэр ажаябадал, түрэл партиингаа үндэр нэрые дээрэ үргэн, жэншэдгүй сахижа ябаһан намтар һанаандамни заатагүй үзэгдөөдхидэг агша.

Г. ЦЫРЕТОРОВ.

Манай

АЯНША ГЭЭ Һ

Он жэлнүүдэй үнгэрхэ бүри хи дуратайшуулай тоо олошорно. Э зургаануудай, колхоз, совхозуудай амаралтаяа абахадаа, тэрэнээ ашы гэхые оролдодог, эрмэлзэдэг б динлэнхи олонхидынь холо, ойрын аяншалгада ошохо болоходоо, аб путёвко олохо, тэрэнэй хэды сэнтэй олон бэшэгүүдые эльгээһэн байна. Б. Цыремпилов облпрофсоведэй эмхидхэдэг ахалагша инструктор Б асуудалтайгаар хандаба. Тэдэ асуу толилогдоно.

АСУУДАЛ: Хилын саагуур аяншалжа ерэхэ гээшэ хүн бүхэнэй ажабайдалда болодог һонирхолтой хэрэг болоно. Манай республикаһаа дэлхэйн ямар оронуудаар аяншалха ямар арга бииб!

ХАРЮУ: Һүүлэй жэлнүүдтэ республикын профсоюзуудай совет Европо, Азиа, Африкын оронууд руу хоёр мянганһаа дээшэ ажалшадые аяншалгада эльгээдэг байха юм. Тэдэнэр Европые тойроод, Дундада. Балтиин далайгаар болон Хойто океанаар, Японой аралнуудаар аяншалгада хабаадажа ерэнэ. Илангаяа Болгари, Венгри, ГДР, Чехословаки, Монгол, Югослави, Польшо, Румыни, Солонгос, Финляндиа, Энэдхэг болон бусад оронуудаар аяншалганууд ехэ һонирхолтойгоор үнгэрдэг. Эдэ аяншалгануудта ажалшад олоороо хабаадалсадаг болонхой.

АСУУДАЛ: холын һонирхолтой аяншалгада ябаха дуратайшуул жэл бүри олошорно. Хилын саагуур ябажа ерэхээ хүсэгшэд ямар һарада, али гүрэндэ ошохо путёвкнүүдай бии байһаар таһалгаяагүй һонирхожо байдаг. Аяншалгада ошохоёо хүсэгшэдэй яагаад путевко абаха гурим тухай хөөрэжэ үгыт.

ХАРЮУ: Сэхыень хэлэхэдэ, хилын саагуур аяншалха дуратайшуулда үгтэхэ путёвконууд профсоюзуудай советдэ үсөөнөөр ерэнэ. Тиимэһээ аяншалгада ошохоёо хүсэгшэдэй диилэнхи олониинь путёвкогүй үлэшэдэг юм.

ВЦСПС-һээ абтаһан путёвконууд предприяти, эмхи зургаануудай профкомуудта, районуудай болон республикын һалбари-һалбариннуудай профсоюзуудай комитедүүдтэ үгтэдэг. Тиихэдээ али нэгэн предприятида хүдэлэгшэдэй профсоюзай гэшүүдэй тоогоор путёвко үгтэхэ ёһотой. Энээнһээ гадна али нэгэн түрэндэ аяншалхаяа ошогшодой диилэнхи олониинь тусхай бүлэг болгогдоно. Коллективүүдһээ ороһон мэдүүлгэнүүдэй харагдажа үзэһэнэй һүүлээр эдэ бүлэгүүд байгуулагдажа, аяншалгада эльгээгдэдэг гээшэ. Мүн һалбари һалбариин профсоюзуудай комитедүүд эхин эмхинүүдэйнгээ гэшүүдэй дунда иимэ аргаар путёвконуудаа хубааха эзэргэтэй. Энээнэйнгээ хажуугаар профсоюзай комитедүүд ямар һарада али гүрэндэ ошохо путёвконуудай абтаһан тухай өөһэдынгөө гэшүүдтэ мэдээсэжэ, аяншалгада ошохо дуратайшуулай бүлэг эмхидхэхэ болоно. Иимэ хэмжээ ябуулга эмхидхэхынгээ урда тээ профсоюзай комитет абтаһан путёвконуудай хэндэ үгтэхэ тухай шиидхэбэри абажа, олондо мэдээсэхэ ёһотой. Юуб гэхэдэ, профсоюзуудай зарим комитедүүдэй уялгадаа хайхарамжагүйгөөр хандаһанһаа боложо, коллективэй гэшүүд аяншалгада ошохо путёвкын бии, үгыеньшье мэдэнгүй үлэшэдэг. Эндэ олондо соносхожо, мэдээсэжэ байха нангин хэрэгээ мартаһан гү, али өөрынгөө уялгада хайша хэрэгээр хандадаг профсоюзай комитедэй гэмээр энэ аяншалгадань тудаһан лэ хүн эльгээгдэхээ һанадаг гээшэ.

Хэнэйшье мэдэһээр хилын саагуур ошожо ерэхэ дуратайшуул өөһэд өөһэдынгөө профсоюзай комитедтэ хандажа, аяншалха путёвкын бии, үгые һургашалха уялгатай. Харин предприяти, эмхи зургаан, колхоз, совхозуудай профсоюзай комитедүүд тиимэ путёвкотой болоо һаа, эдэнэртэ саг соонь дуулгажа, мэдээсэжэ байха болоно.

АСУУДАЛ: аяншалгада мордохо бүлэгүүдые эмхидхэхэдэ ямар бэрхэшээл, түбэгүүд дайралдахаяа һанаанаб!

ХАРЮУ: бэрхэшээлнүүд үзэг-

АНГУУШАД—БАЙГААЛИДА ДУРАТАЙШУУЛ

Улаан-Үдэ хотымнай ангуушад болон загаһашадай бүлгэм 6054 гэшүүдтэй юм. Тэдэнэй тоодо 2000 шахуу загаһа хахуулидагшад оролсоно. Энэ бүлгэмэй агнууриин ажахы Загарайн, Тарбагатайн, Ивалгын районуудай дэбисхэр эзэлдэг. 205 мянган гектар газарьтэ 9 егерьтэ даалгагдаһан 9 участок болгогдожо хубаагданхай.

Улаан-Удын ангуушад намартаа, үбэлдөө егерьнүүдтэ ошожо зүбшэл абаад, гол горхонуудай эрьеэр, ой соогуур загаһа, нугаһа, шандага, хүдүүнүүдые агнажа, амаралтынгаа үдэрнүүдые сэнгүүгээр үнгэргэдэг гээшэ. Олон ангуушад «зөөлэн алта» бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ ехэ хубитаяа оруулдаг. Үнгэрэгшэ жэлдэ тэдэнэр Улаан-Удын госпромхоздо 20.000 түхэриг өөр сэгнэгдэнэн хэрмэнэй, үнэгэнэй, шэлүүһэнэй болон шандаганай арһа тушааһан байгаа.

Ангуушан бүхэндэ жэлэй туршада 4—5 үдэр соо түлөөһэ абангүйгөөр агнууриин ажахын дэбисхэр дээрэ хүдэлмэри хэхэ гэһэн даабари үгтэнхэй юм. Энээниие хараада абажа, зунай дулаан хаһада биотехническэ ажал ябуулгада олон хүн хабаадана. Тэдэнэр хуһанай, уляаһанай, бороржын мүшэр хухалжа, хамуур боогоод, һарабша доро үлгэжэ хатаадаг. Газар хахалжа, ойн соорхойнуудта зеленко таридаг. Үбһэ сабшадаг. Модон тэбшэнүүдые дархалаад, тэрээн соогоо туруута ангууд, шандаганай долёохо дабһа ехээр адхадаг.

Вознесеновкэ, Саратовка, Сибирь, Шулуута (Тарбагатайн район) тосхонуудай оршон тойронхи тала дайдаар, уһанай эрьеэр, ой соогуур зольбо нохойнууд тон олон болонхой. Тэдэнэр шоноһоо дороор тэрбаганай, шандаганай гүлгэдые, торхируугай, нугаһанай дальбараануудые, гүрөөһэнэй инзаганууд юм даа олоор барижа, агнууриин ажахыда ехэ хохидол ушаруулна. Улаан-Удын ангуушад егерьнүүдтэ туһаламжа үзүүлһэн эзэгүй зайгуул нохойнуудые хүдажа, арһыень бэлэдхэлэй контородо тушаадаг. Иигэжэ байгаалида дуратайшуул эзэлиг ангууд болон шубуудые одоор үсхэбэрилхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаададагаа харуулна.

Үбэлдөө гүнзэгы саһанай унаад, хуурай хагда, набшаһанда туруугаараа малтажа хүрэхэ аргагүй болоходонь, егерьнүүд зундаа нөөсэлжэ бэлдэһэн үбһэ, зеленко, веникүүдые гүрөөһэнэй, шандагануудай байрлаһан газарта тараажа үгэдэг. Хүнэй туһаламжаар ангууд үбэлэй ядералтай сагые эдеэ хоол дүтангүй, тарган тобир үнгэргэнэ. Һайнаар ондо ороһон амитад шадалтай, түргэн ехэ болодог түл гаргадагынь хэндэшье мэдээжэ ха юм.

1987 ондо Улаан-Удын агнууриин ажахын дэбисхэр дээрэ 184 центнер үбһэн сабшагдаа, 21520 веник хатаагдаа, гүрөөһэнэй 280, шандаганай 903 хужар дабһалагдаа. Ангуушад 6386 удэрэй туршада түлөөһэгүйгөөр хүдэлмэри хээ.

Улаан-Удын городской бүлгэм хадаа завод, фабрикануудай болон эмхи зургаануудай 146 ангуушадай эхин коллективүүдые нэгдүүлнэ. «Бурятэнергын», судна бүтээлгын заводой, геологуудай түбэй экспедициин коллективүүд 1987 ондо хамаг даабаринуудые үлүүлэн дүүргэжэ, түрүүшүүлэй эзэргэдэ гаранхай.

Һаяхан «Баргажан» ресторанай ехэ зал соо ангуушад болон загаһашадай үдэшэ үнгэргэдбэ. Эндэ сэнхир галхан, конкурснууд үнгэргэдөө. Ангуушад өөһэдынгөө зохёоһон түрэл байгаалияа магтаһан шүлэгүүдээ уншаһан, агнуурида үзэгдэдэг һонин ушаралнууд тухай шог зугаануудые үргэнөөр дэлгэһэн байна. «Бурятэнерго» нэгэдэлэй дэргэдэхи уран һайханай ансамблиин 15 басагад хэдэн дуунуудые дуулажа, хатар наадануудые харуулжа, сугларагшадые ехээр һонирхуулаа.

Буряадай Гүрэнэй академическэ оперо болон баледэй театрай ангуушадай эхин коллективэй гэшүүд. Буряадай АССР-эй арадай артистнууд В. Бальжинимаев Л. Шоболов хоёр ород, буряад хэлэн дээрэ һайхан гоё дуунуудые дуулахадань, ангуушад болон загаһа хахуулидагшад тэдэниие нэрьемэ альга ташалгаар уттаһан, үдэшэһэн байха юм.

Эхин коллективүүдэй түрүүлэгшэнэр И. Л. Альцман (Бурятэнерго), А. Д. Осипов (ПАПТ-3), Г. Г. Мардаев (геологуудай экспедици) ангуушадые, биотехническэ болон туһаламжын хүдэлмэри, һайнаар эмхидхэһэнэйнгээ түлөө Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаба.

Зэрлиг ангуудай болон шубуудай зан абари, дуу абяа һажааха шадабарияа харуулһан конкурсдо А. В. Тюрин (бугын дуун), В. Г. Егоров (хүдүүгэй эшхэрээн) шалгарба.

Март һарада Котокель нуур дээрэ (Прибайкалиин район) мульһэн дорохоо, август һарада Сэлэнгын районой Сурхайта нуур дээрэ загаһа хахуулидагшадай дунда мүрысөөнүүдые Улаан-Удын городой ангуушадай болон загаһашадай бүлгэмэй гэшүүд үнгэрэгөөр хараалаһай. Эндэ илажа гарагшад дипломууд болон шангуудта хүртэхэ байна.

М. ГЫЛЫКОВ,
охотовед.

Спорт

БАРИЛДААНАЙ ҺОНИН

★ Дүрэ буляалдалгаар уласхоорондын ехэ мүрысөөн ФРГ-дэ болобо. Олон оронуудай бэлигтэй бэрхэ барилдаашадтай хамта Советскэ Союзай суглуулагдамал командын гаһар хүсэтэйшүүл, тусхайлбал, Олимпиин нааданай чемпионууд аха дүүнэр Сергей болон Анатолий Белоглазовууд, дэлхэйн оло дахин чемпион Арсен Фадзаев болон бусадтай суггаа нютагаймнай хүбүүн — Европын ба СССР-эй эксчемпион, уласхоорондын класай спортын мастер Борис Будаев энэ ехэ мүрысөөндэ хабаадаһан байгаа. Эндэ СССР-эй хэдэн барилдаашад илажа гараба. 68 килограммай шэгнүүртэ Б. Будаев А. Фадзаевтай уулзахадаа, очкогоор шүүгдэжэ, хоёрдохи һуури эзэлээд, мүнгэн медаляар шагнагдаа.

★ Олимпиин нааданай гурба дахин чемпион, дэлхэйн долоо дахин чемпион Александр Медведь гэгшын шанда хүртэхын түлөө дүрэ буляалдалгын барилдаагаар уласхоорондын мүрысөөн Минск хотодо болобо. 10 ороной зуу гаран барилдаашад хабаадаһан байгаа. «Динамо» бүлгэмэй Түбэй советэй суглуулагдамал командын бүридэлдэ оруулагдаһан нютагаймнай хүбүүн —спортын мастер Андрей Матюнов эгээл хүнгэн шэгнүүртэ зургаадахи һуури эзэлбэ.

★ Социалис оронуудай Хани барисаата Арминуудай командануудай Спартакиада Монголой Арадай Республикын ниислэл — Улаан-Баатар хотодо болобо. 10 ороной зуу гаран спортсмен энээндэ хабаадаһан байгаа. СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй суглуулагдамал команда түрүү һуури эзэлээ. Тус командын зургаан гэшүүд өөһэд өөһэдынгөө шэгнүүрнүүдтэ илалта туйлаба. Манай республикын түлөөлэгшэд — спортын мастернууд Василий Миланханов, Сергей Галсанов гэгшэд энэ ехэ мүрысөөндэ хабаадаа. Тиихэдээ Улаан-Удын гарнизоной прапорщик С. Галсанов 82 килограммай шэгнүүртэн соohоо шалгаржа, Спартакиадын чемпион болобо. В. Миланханов хоёрдохи һуури эзэлжэ, мүнгэн медаляар шагнагдаһан байха юм.

★ 20—22 наһанай залуушуулай дунда дүрэ буляалдалгын барилдаагаар профсоюзуудай спортын бүлгэмэй Россин советэй мүрысөөн Смоленск хотодо дүүрэбэ. Манай республикаһаа 8 хүн хабаадаһан байгаа. Баяр Батуев 48 килограммай шэгнүүртэ барилдахадаа, бүхы үүлзалгануудтаа илажа, Россин советэй чемпион болоо. Даба-Цырен Цыретаров удаадахи шэгнүүртэн соohоо хоёрдохи һуури эзэлбэ. Тиигэжэ тэдэнэр СССР-эй спортын мастерай нормативуудые дүүргээ. Бурятадай багшанарай институтай физическэ хүмүүжүүлгын кафедрын ахалагша багша В. Н. Иванов тэдэниие нурган һоридог юм. Тус институтай студентнэр Сергей Федосеев, Степан Хамаев гэгшэд гурбадахи, дүрбэдэхи һууринуудта гараба.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ТОБШОХОНООР

Даам наадалгаар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн боложо дүүрэбэ. Мүрысөөндэ хабаадаһан 20 спортсменэй дундаһаа Зүүн Сибириин түмэр замай отделениин экономист Владимир Кулиуш эрхимлэжэ гараба. Локомотивна депогой машинист Борис Макаров, локомотивагон заһабарилгын заводой инженер Владимир Талханов гэгшэд удаадахи һууринуудые эзэлбэ. Хүдөөгэй районуудһаа нааданда хабаадагшадай дундаһаа Түнхэнэй дунда һургуулиин багша Владимир Хогоев долоодохи һуурида гараа. РСФСР-эй хүндэтэ түмэр замшан, далан наһатай Б. А. Чиркун мүрысөөндэ хабаадажа, дундуурхи һуури эзэлжэ шадаа.

Курска областиин Железногорск хотодо дзюдо барилдаагаар РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө түгэсхэлэй мүрысөөн болобо. 38 командын 192 спортсмен энэ мүрысөөндэ хабаадаа. Манай республикын нэрэ зэргые 48-дахи дунда һургуулиин һурагша Андрей Михалев хамгаалаа. Бүхы уулзалгануудай һүүлээр тэрэ гурбадахи һуури эзэлжэ, профсоюзуудай Россин Федерациин суглуулагдамал командын бүридэлдэ абтаба.

С. АФАНАСЬЕВ.

ТӨӨРИХЭГҮЙ ЭДИРШҮҮЛ

Зүг шэгээ зүбөөр тодорхойлжо шадаха гээшэ геологто, аяншалагшада, сэрэгшэдэ илангаяа шухала байдаг. Тэрэ юрэ бүсын мэргэжэлтэй хэн нэгэнэй бүтүү ой соо гү, али уужам талын дунда хайшаашье ошохо зүгөө оложо ядаха, мэгдэхэшье ушар али олон үзэгдэдэг. Компас ба карта баряад, зүгөө тодорхойлжо, ошохо газартаа амарханаар хүрэжэ шадахаар эдиршүүлые һургаха шухала.

Географиин, сэрэгэй хэрэгэй, физикын хэшэлнүүдтэ шудалһан эрдэмээ бодото хэрэг дээрэнь харуулан, республикын үхибүүд Дээдэ-Онгостойдо үнгэргэдэһэн зүг шэгээ зүбөөр тодорхойлхо мүрысөөндэ олоор хабаадаба. Арбан табан районоо һурагшад ерээ. Түрүүшын үдэр зүгөө зүбөөр тодорхойлон, хүрэхэ пунктнуудта бултандань хүрэжэ, гаталха зайгаа санаар ябажа үрдиһэн Кабанскын районой Селенгинскын хоёрдохи дунда һургуулиин һурагша Андрей Михалев хамгаалаа. Бүхы уулзалгануудай һүүлээр тэрэ гурбадахи һуури эзэлжэ, профсоюзуудай Россин Федерациин суглуулагдамал командын бүридэлдэ абтаба.

С. АФАНАСЬЕВ.

Кабанскын районой Селенгинск посёлогой тамаралгын бассейндэ.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

ПРАВДА БУРЯТИИ

★ «Ажалша коллективэй совет» — түрүү бэшэг.

★ Промышленна предприятинуудһаа мэдээсэнэ. «Хэн амжалта туйланаб?» — суглуулбари.

★ «Городто Улаан туг барюулагдаба» — В. Скориновой мэдээсэл.

★ Партийна комитедүүдэй пленумүүдһээ. «Эрилтэнүүдээ шангадахаа» — Л. Неретинагай статья.

★ Жэлэй туршада үнеэн бүриһөө 2300 килограмм һу һаахын түлөө. «Түрүүшүүлэй эзэргэдэ гараха»—Н. Дегтяревой статья.

★ Редакцида ерэһэн бэшэгүүдһээ.

★ Эрэлхэг зоригтойшуулай мэргэжэл. «Вертоледнооо — гал дүлэн руу» — В. Кривобоковой статья.

Сэнхир экран

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30—«120 минута». 9.35—«Жизнь Клима Самгина» —14 серитэй уран һайханай фильм. 2-дохи, 3-дахи сери. 11.55—Шэнэ һонин. 12.05 — Мультфильмнүүд. 12.35—«Рундалиин ордондо хүгжэм». 16.30 —Шэнэ һонин. 16.40—Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. 16.50—Баримтата фильмүүд. 17.35 — «Үхибүүдтэ ангуудай гүлгэд тухай». **Улаан-Удэ.** 18.05—Киноочерк. 18.15—Байгал. **Москва.** 18.35—Композитор Е. Крылатовтай уулзалга. 19.35—Философёор хөөрэлдөөнүүд. 20.20—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.40 — СССР-эй болон Австриин хоорондохи соёлой харилсаанууд. 22.00 —Время. 22.35—Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. 22.45— «Жизнь Клима Самгина» — 14 серитэй уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 23.55 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 00.05 — «Аллегро» — фильм-балет.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20—Алма-Ата хотын УВД-гэй дуу, хатарай ансамблиин концерт. 9.40—СССР-эй арадай артист, кинорежиссер А. М. Згуридиин фильмүүд. «Тропою джунглей»—эрдэм-

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: индекс 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор —2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора —2-68-08, зам. редактора —2-62-62, отв секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76; отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды —2-56-23, промышленности и строительства — —2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта —2-69-58, культуры и школ —2-60-21, 2-57-63. информации —2-38-05, переводов —2-54-93, писем и селькоров —2-67-81, корректорская —2-33-61, выпускающие —2-35-95, собственные корреспонденты: п. Баргузин — 91-1-44, п. Кырен — 91-7-18, Северобайкальск —35-73. п. Хоринск—55-6-99.

Республиканская типография государственного комитета Бурятской по делам издательств, полиграфии и книжной торговли. г. Улан-Удэ, ул. Н-04483. Заказ № 74. Индекс